

Izjava ob 4. jutraj.
Stane mesečno Din 5.—; za ino-
sestavno Din 40.— neobvezno.
Oglasi po tarifi.
Uredništvo:
Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/L. — Telefon št. 72.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v
Knaflovi ul. št. 5/L. — Telefon št. 24.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava:

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 35.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 35.
Podružnici: Maribor, Baravska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta,
Račun pri pošt. č. zavodu: Ljubljana
št. 11.842. — Praha č. 105.241.
Wien Nr. 105.241.

Ljubljana, 15. junija.

Sredi radičevskih prizadevanj za vstop v vlado in kopčenja blokaških intrig proti Svetozarju Pribičeviću se na Hrvatskem razvija elementaren proces razkrajanja Radičevih množic in naglega naraščanja pristašev Samostojno-demokratske stranke. Veličastni večeršnji zbor SDS v Sisku je pokazal tako ogromen napredek in toliko nove vere v unitaristično, veliko Jugoslavijo, da preko noči preobrača kriterij vseh političnih faktorjev v državi.

Do 15.000 cenijo vseh udeležencev, ki so prišli iz bližnje in daljnje okolice na srečki zbor manifestirali svoje jugoslovensko prepričanje. Z godbami in praporci, s pesmijo in prekipajočo ljubeznijo do kralja in svojega voditelja Svetozarja Pribičevića. Tisočeri med njimi so do nedavna bili omamljeni pristaši Stjepana Radića in njegovih lažnih apostolov. Zdaj se na Hrvatskem drami in izprevedanju mesto in vas. Spoznava za blagoslovljeno, kar je bilo od krivih prerokov prekleto. Trga se iz spon demagogije in separatizma, ter se vključuje v armado pobornikov bratstva in jugoslovenstva. Radičevski lokalni voditelji prehajajo s svojimi pristaši v organizacijo one stranke, ki jim je vedno dopovedovala trdo, toda neopobno resnico. In kar je pri tem intenzivnem prerajanju radičevskih ljudi napomembnejše: prenesli so seboj v SDS tudi ono, kar je dobrega v radičevskih organizacijah: organizatorične sposobnosti in smisel za propagando ideje.

Okrog Siska, koder se je še pred meseci Radić koder naslanjati na svoje najmočnejše postojanke, je zadnje čase narastel niz novih krajevnih organizacij SDS, ki je danes ovlađuje politične nazore tamosnjega seljaštva in se začelo neprestano. Enako je v vseh predelih Hrvatske. Koder so še močnej in kompaktne radičevske organizacije, priklenjene na Radića in vodstvo njegove stranke deloma z raznimi zadržanostmi obveznostmi, deloma z vedno novimi mamljenji Radičevih letenih agentov, jih počasi a tem vztrajnejše pričena izpodjedati neumorna tih delavnost starih preizkušenih narodnih borcev na selu in novo, domala epidemično prepričanje, da se potopa najbolje reši, kdor prvi splava. Za najprimitivnejšega hrvatskega seljaka pa postaja in mora postati jasno, da je Radićeva barka, ki je tekom kratkih šest let po prevratu krizarila v tolikih motnih vodah, občutno navrtana in da s samo spremembo zastave zanj ne more biti več spasa.

Velika skupščina v Varaždinu početkom februaria je podala prvi presenetljiv dokaz, da se tudi tak kolos, kakor se je predstavljala HRSS, da rušiti. Radičevci so tedaj napeli vse sile, da z demantiji in lažni zakrpadu prvi udarec. Nič ni pomagalo. Glas o velikem manifestantnem uspehu varaždinske skupščine je šel od ust do ust, lepi volilni uspehi so dali prvo zadoščenje, a pravo drobljenje radičevščine se je začelo šele po volitvah, tako v Zagorju in Medimurju in nato v njunem sosedstvu, v zagrebški oblasti, tako da je večeršnji zbor v Sisku mogel dokazati že pričetek velike propasti radičevskega kolosa.

Ne, da se taisti, da znači večeršnji zbor SDS v Sisku politično činjenico prvega reda, ki na mah okreta perspektive hrvatske in državne politike v povsem novo smer. Razkrinkala je radičevski humbug z deklaracijami o želji hrvatskega ljudstva po nekakem sporazumu. Hrvatski seljak izpreveduje in spoznava, da je bil zapeljan in ocajanjen, on uvideva, da je radičevski sporazum ravno tako slepilo, kakor Radićeva mirotovna republika. Čemu nlemu slepariti s pakti in sporazumi, ko sedaj vidi, kako na ruševinah radičevstva sko koma napreduje in se afirmira pošeno in prisrčno narodno edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev brez Radića in proti njemu! Kdo bo verjel, da Radić s svojo klike še predstavlja hrvatski narod? In kako dolgo še? Provedimo ustavo in pojdemo v oblastne volitve, da dobimo prvi novi pregled pregrupacije strank in volilcev!

Samostojna demokratska stranka vrši razmeroma z malim številom svojih poslancev najeminentnejšo nalogo v državni politiki mlade Jugoslavije in je baš zato izpostavljena naibesnejšim atakam vseh političnih desperadov. Preostala je najtežja borba, pred njo je samo še končna zmaga njene ideje! Ne vprašanje, ali ostane na vladni, ali preide v opozicijo, marveč samo delo, neomajna požrtvovalnost in fanatična vera v resnico, ostanje njena deviza.

Včerajšnji impozantni zbor v Sisku je dokazal, da prehaja SDS z ozke poti na široko državno cesto. Šele s končno zmago jugoslovanske demokracije bo dosežen tudi dejanska enakopravnost vseh treh bratov ter lepša in srečnejša bodočnost našega troimenega naroda.

Nič novega v politični situaciji

Resortne zadeve na seji vlade. — Zakonski načrt agrarne reforme za definitivni odkup veleposestniške zemlje. — Globok utis tabora SDS v Sisku.

Beograd, 15. junija. p. Današnji dan je potekel brez važnejših političnih dogodkov. Največji del poslancev je odpotoval iz Beograda. Radi slabega vremena ministrski predsednik Pašić niti ni odšel iz svoje vile. Nobenega važnega političnega sestanka ni bilo.

O delu Narodne skupščine so konferirali predsednik Narodne skupščine Marko Trifković s predsednikom radikalnega kluba Živkovićem in z ministrom socijalne politike Gjuričićem, z ministrom za izenačenje zakonov Sršićem in drugimi prvaki vladne večine. Zvečer je minister Gjuričić poročal ministrskemu predsedniku Pašiću.

Ves dan so pridno delovale sekcije Narodne skupščine. Tendence je, da se čimprej dovrše zakonski načrti ter da se pripravi čim več materijala, preden Narodna skupščina odide na poletne počitnice.

V Beograd se je vrnil minister prosvete Pribičević s poslanci, ki so bili na velikem zborovanju samostojne demokratske stranke v Sisku. Sijajni uspeh tega tabora je napravil v vseh političnih krogih globok utis. Po trditvi očividcev je bilo zbranih do 15.000 ljudi, ki so s frenetičnim aplavzom odobrvali politiko samostojne demokratske stranke. Radičevci so v velikih skrbih, ker velike mase njihovih dosedanih pristašev zapuščajo to stranko in prehajajo k samostojnim demokratom.

Danes so vsa ministrstva izročila finančnemu ministru svoje zahteve za

dvanajstine. Dvanajstine bodo predložene Narodni skupščini dne 19. t. m.

Beograd, 15. junija. r. Včerajšnja seja vlade, ki je trajala od 11. do pol 4. se je vršila brez min. predsednika Pašića. Posvečena je bila izključno resortnim vprašanjem. Razpravljali so o izdelavi glavnega načrta nabav na račun reparacij. Seji je prisostvoval tudi reparacijski ekspert Kasidola. Omenjeni načrt mora biti izdelan v najkrajšem času, da se bo mogel že do 1. julija izročiti nemški vlad. Minister agrarne reforme je predložil ministrskemu svetu načrt zakona o izpremembi čl. 1 zakona o splošni upravi, s katerim se zahteva ukinitje povzročiti zmešnjavo v agrarnih odnosih. Koncem seje je bil izvoljen odbor, ki ima razpravljati o reparacijskem vprašanju in sklepati o obstoju agrarnih direktij. V ta odbor so bili imenovani ministri Sršići, Stojadinović, Simonović, Miša Trifunović in dr. Žerjav kot zastopnik ministra pravde.

Beograd, 15. junija. p. V kabinetu finančnega ministra je bila danes popoldne seja ožjega komiteta ministrov in izdelala zakonske načrte ministra za agrarno reformo, ki se bavijo s kolonizacijo v Južni Srbiji in s predpisi za prehodno stanje v prečasnih krajih, da bi se omogočilo da agrarni interesi s svobodno pogodbo lahko definitivno odkupijo zemljo od veleposestnikov, ki jim je bila dana v zakup.

Pospešeno delo skupščinskih odborov

Pričakuje se, da bo invalidski zakon predložen plenumu skupščine v petek. — Končna redakcija tiskovnega zakona. — Tudi sodnijski zakoni bodo v odboru skoraj dokončani.

Beograd, 15. junija p. Popoldne in popoldne je delovala sekcija za pretes invalidskega zakona. Končana je razprava do 31. člena. Rezerviral se je samo čl. 9 radi sterilizacije. Ta odbor bo imel jutri in pojutrišnjem po dve seji na dan, radi česar je pričakovati, da bo invalidski zakon predložen plenumu skupščine že v petek.

Tudi sekcija za prošnje in pritožbe je delovala ves dan. Popoldne je imela sejo sekcija za načrt zakona o osnovnih solah. Seji je prisostvoval minister prosvete Pribičević ter je bil nocoj sprejet tudi 3. člen.

Popoldne je bila tudi seja sekcije za tiskovni zakon. Končno je bil definitivno sprejet ves načrt zakona. Jutri popoldne bo predsednik sekcije Laza Marković pripravil poročilo, da ga člani sekcije podpisajo in da se določijo poročevalci. Jutri popoldne ob 16. bo seja zakonodajnega odbora, kateremu se bo predložil načrt tiskovnega zakona. Pri čl. 12 je bila dolga razprava o zahtevi opozicije, da smejo narodni poslanci biti odgovorni uredniki. Minister Sršić je to zahtevo odbil. Pri čl. 70 se je vstavljal nov stavek, po katerem se ima list ustaviti, ako najpozneje v dveh dneh o sodnijski razsodbi ne objavi popravka. Pri čl. 94. pa je bil sprejet predlog opozicije, po katerem se imajo vsa kaznjiva dejanja, storjena po starem zakonu, razpravljati po dosedanjem zakonu. Dr. Marković je predlagal in večina je sprejela dodatek, da se ima objavljenje karikatür kralja in kraljevskega doma smatrati kot žalitev in kaznovati. Radičevci, posebno zajedničarji so o tem zelo mnogo govorili. Končno je bil sprejet tudi predlog opozicije, po katerem popolna ali skrajšana, toda resnična poročila o sejah Narodne skupščine, oblastnih skupščin, zborovanj ostalih upravnih teles in njihovih odborov ter zakonito osnovanih javnih korporacij ne spadajo pod kazenski zakon.

Jutri bo seja sekcije za pretes sodnijskih zakonov ter se pričakuje, da bodo tudi ti zakoni dokončani.

Zakon o Obrtni banki

Beograd, 15. junija. p. Ker je minister trgovine dr. Grisogono odpotoval v Pariz na otvoritev jugoslovanskega paviljona v mednarodni umetniški razstavi je prevzel provizorično vodstvo tega resorta minister za šume in rudnike dr. Žerjav. Danes se je pod njegovim predsedstvom v trgovinskem ministrstvu vršila konferenca zastopnikov obrtniških organizacij o projektu zakona o obrtniški banki. Dr. Žerjav bo zakon v najkrajšem času predložil Narodni skupščini.

Važen predlog posl. dr. Pivka

Beograd, 15. junija. p. Poslanec dr. Pivko je izročil ministrskemu predsedniku, ministru za zunanje stvari in finančnemu ministru predlog samostojnih demokratov radi likvidacije odškodnine, ki naj jo plača država rajfajzenovskim zadrugam in bivši Stajerski.

Novo fašistovsko nasilje v Trstu

Trst, 15. junija s. Včeraj popoldne se je vršila pri Sv. Ivanu veselica in korist tamšnjega otroškega vrta. Okrog pol 10. zvečer, ko je bil spored že končan, se je zbrala pred Narodnim domom množica fašistov, ki so kazali namero, napasti veselilni prostor. Ker pa se je občinstvo na veselilnem prostoru hitro razšlo, je vsa zadeva končala brez hujšega incidenta. Fašisti so se nato vrnili v mesto, kjer so na potu razbili neko kavarno.

Velik požar v Tržiču

Tržič, 15. junija. s. Danes jutraj okrog 3. ure je izbruhnil požar v oljarni tukajšnje tvrde Luzzati ad Comp. ter se zelo hitro razširil. Zgorelo je 24 vagonov olja, vsega skupaj 7200 q. Poškodovana so bila tudi sosedna poslopja. Ogenj do večera še ni pogasčen. Dosedanja škoda znaša približno tri milijone lir.

Panče Mihajlov ubit

Sofija, 15. junija p. Snoch od 22. je bil na ogli Viskoe in Gladstoneve ulice v Sofiji ubit znani vojvoda makedonskuvuščih Panče Mihajlov. Listi pišejo, da se je bil v zadnjem času umaknil v mirno privatno življenje in da se je zdravljal od ran, ki jih je dobil v borbah v južni Srbiji.

Sofija, 15. junija s. Bolgarska brzajavna agentura sporoča: Makedonski voditelj Panof Mihajlov je bil snoch od neznanih morilcev na cesti umorjen. Storitci so pobegnili. Policija je aretirala nekaj sumljivih oseb.

Odgoditev rumunskega parlamenta

Bukrešta, 15. junija. Zasedanje rumunskega parlamenta je bilo s kraljevim ukazom zaključeno. Izid glasovanja o upravnih reformi in Narodni banki se smatra kot velik uspeh Bratianove vlade, ker je tudi del opozicije glasoval za zakonske predloge. Kraljev ukaz omenja številne od parlamenta sprejete zakone ter naglašja predvsem ustanovitev rumunskega patriarhata, sodno reformo, ustanovitev upravnega sveta, organizacijo obrtniških zbornic itd.

Ogromno naročilo pri Škodovih tvornicah

Dunaj, 15. junija. s. Kakor poroča »Prager Presse« so Škodove tvornice dobile od neke države, ki je v prijateljskih odnosih s Českoslovaško, naročila za 12 milijonov dolarjev. Govori se, da gre za dobavo oborožitvenega materijala za Francijo.

Mednarodna konferenca telefonskih uprav

Beograd, 15. junija. p. V Parizu bo 24. junija mednarodna konferenca zastopnikov telefonskih uprav. Našo državo bo zastopal Milan Gjorgjević, načelnik v ministrstvu pošte in brzojav.

Zaključek balkanske socijalistične konference

Obširna razprava o položaju v Bolgariji. — Apel na socijalistično internacijoal za borbo proti bolgarskemu terorju.

Praga, 15. junija. k. Socijalistična balkanska konferenca, ki se je sestala v petek in na kateri so bile zastopane vse balkanske države, je včeraj po trodnev nih razpravah končala svoje delo. V soboto je posebna, nalašč v ta namen po želji vodstva socijalistične internacionalne sestavljena komisija zaslišala zastopnike bolgarskih zemljoradniških emigrantov. Nadalje je konvencija poročila poročila o komunistični »Rdeči pomoči« in dve spomenici inozemskih zastopnikov bolgarskih zemljoradnikov, ki se zbirajo okoli bivšega ministra Obova.

Komisija je nato v nedeljo konferenci predložila začasno poročilo, ki ga je konferenca sprejela. To poročilo pričena z objavo sklepov eksekutivne od 10. maja, ki obsojajo metode atentatov in

krvavih odredb na Bolgarskem ter vse akcije, ki prihajajo od zunaj in vsled katerih so balkanske države v stanju velikega razburjenja. Kongres izreka socijalno - demokratski stranki v Bolgariji svoje odobravanje njenega stališča. Socijaldemokratska stranka v Bolgariji zahteva nove volitve z jamstvom absolutne svobode teh volitev, ki pa je pri sedanjem režimu izključena. Bolgar ski socijalni demokrati so sestavili program, ki ga je bolgarska cenzura zaplenila. Komisija zahteva od vseh strank, ki so včlanjene v socijalistični internacionalni, močno podporo Bolgarov. Poleg tega je potrebno, da socijalisti v vseh državah pri svojih akcijah v in izven parlamenta opozarjajo javnost na bolgarski problem.

Naraščajoča kriza na Kitajskem

Nevarnost kitajsko-japonske vojne. — Nemirc organizirajo in vodijo boljševiki. — Širjenje stavk.

London, 15. junija. z. V tukajšnjih krogih zasledujejo z naraščajočo napestostjo razvoj dogodkov na Kitajskem. Nobenega dvoma ni več, da so iniciatorji in voditelji protievropskega pokreta moskovski agenti, ki pa seveda ne nastopajo pod boljševiško firmo, ampak spretno zlorabljajo staro kitajsko mržnjo proti tujcem. V Londonu se boje, da pomenjajo sedanjí boji šele prvo etapo in da je treba računati z vsemi možnostmi. Smatrajo, da je kot prva posledica neizogibna močna vojaška ekspedicija Japonske na Kitajsko.

London, 15. junija. s. Angleške, ameriške in japonske topovke so odplule v Kingjang, poletno kolonijo, kjer stanuje približno 600 inozemcev, večinoma ženske in otroci bogatih rodbin. V Pekingu se pričakuje izbruh enodnevne generalne stavke. Svet ruskih strokovnih organizacij je določil nadaljnjo večjo vsoto za kitajske stavkujoče. Strojovna organizacija kitajskih mornarjev

je proglasila stavko na nekaterih novih progah. Obenem so zagrozili z generalno stavko, ki naj bi se pričela dne 20. junija. Vendar pa je pričetek stavke odvisen od povelja komunistov iz Kantona.

Peking, 15. junija. k. Včeraj popoldne se je tukaj vršila največja manifestacija izza izbruha krize. Dijaki, trgovci, delavci in mali trgovci — nad 20.000 po številu — so odšli k zunanjemu ministrstvu, od katerega so zahtevali, naj takoj ukine odnose do Anglije.

London, 15. junija. z. Mednarodne in kitajske vladne čete so v soboto po hudem boju zasedle Kanton, ki je bil v rokah komunističnih vstašev. Ko pa so dobili ti ojačenja, so navallili z novo močjo in vladne čete so morale Kanton zopet izprazniti.

Pariz, 15. junija. s. V boju za Kanton je bilo tisoč oseb ubitih, več tisoč ranjenih.

Pred poljsko-nemško carinsko vojno

Berlin, 15. junija. z. Gospodarska napetost med Poljsko in Nemčijo narašča od dne do dne. Nemčija, ki dobiva iz Poljske velike množine premoga, je za nadaljnja naročila zahtevala politične kompenzacije, ki pa jih je poljska vlada odklonila. Zato je Nemčija odpovedala nadaljnja naročila. Poljska pa je odgovorila z represalijami in odredila vse potrebno za popolno prepoved uvoza vseh nemških industrijskih izdelkov. Vsak dan je treba računati s prelomom v poljsko - nemških trgovskih pogajanjih, nkar bo takoj nastopilo gospodarsko vojno stanje.

Svetovni kongres ruskih emigrantov

Pariz, 15. junija s. Bivši ruski ministrski predsednik Treprov sklicuje kongres vseh ruskih emigrantskih organizacij brez razlike strank. Kongres naj bi se vršil v Parizu. Povabljeni so bile vse monarhistične in demokratične stranke ter socialni revolucionarji in menjševiki. Na kongresu se bo razpravljalo o skupni akciji vseh antiboljševiških elementov.

S kakimi sredstvi operirajo dunajski Hackenkreuzlerji

Dunaj, 15. junija. s. Danes popoldne so kolporterji v notranjem mestu razširjali le tak, ki je bil napisan s strojem in ki ima sledečo vsebino: »Atentat na dr. Beneša. Dr. Beneš je danes ob pol 1. popoldne prišel iz Pariza na Franc Jožefov kolodvor. Neznani moški, član tajnega društva, ga je s strelom v trebuh težko ranil. Storitlec je pobegnil. Zadnje poročilo: Dr. Beneš je bil prepeljan v sanatorij Löwer.«

Maroška ofenziva proti Špancem

London, 15. junija. s. Marokanci so pričeli svojo ofenzivo z napadom proti španski fronti pri Tetuanu. Po zadnjih poročilih iz Tangerja se vrše ljuti boji z velikimi izgubami na obeh straneh.

Pariz, 15. junija. Po vesteh iz Madrida je dobilo špansko brodogrje povelje, da odpluje proti Maroku, da poskuša z morja bombardirati z dalekostrelnimi topovi taborišča vstaških čet. Brodogrje obstoji iz 5 križark in večjega števila topovk in torpedov.

Rešilna ekspedicija za Amundsena

Spitzbergen, 15. junija. s. S krova ladje »Fram« poročajo brezlično: Prva rešilna ekspedicija je v soboto dospela v Advent Bay. Takoj je iztovorila svoja letala in že v pretekli noči izvedla ob svitu polnočnega solca prve poskus ne polete. Ekspedicija bo odplula najbrže proti Danskemu otoku.

Azijski kralji pod angleškim protektoratom

Jeruzalem, 15. junija. s. Iz Akabe se javlja: Angleška vlada je bivšega kralja Husaina pozvala, naj v treh tednih zapusti Akabo in Maan in naj se preseli v Basro, ker bo sicer Ibn Saud napadel Akabo. To mesto se bo končno veljavno priključilo Transjordaniji.

Mednarodna konferenca v Haagu

Beograd, 15. junija. p. V oktobru se se stane v Haagu mednarodna konferenca za zaščito industrijske svojine. Za delegata naše vlade je določen načelnik trgovinskega ministrstva Šimek.

Vremenske anomalije v Rumuniji

Bukarešta, 15. junija. k. Iz raznih krajev države poročajo o hudih neurjih, po katerih je nastopil izredno močan mraz. V Odobestiju in Putnarju je tudi snežilo.

Zopetni potresi na Japonskem

Pariz, 15. junija k. Kakor se poroča iz Tokija, so potresi na otoku Formosa napravili precejšnjo škodo. Človeških žrtev ni.

Vročina v Rimu

Rim, 15. junija. k. Temperatura se še vedno dviga. V Rimu je bilo danes opoldne 45 stopinj.

Isa Lang aretiran na Dunaju

Dunaj, 15. junija k. Včeraj je bil tukaj aretiran tovarniški ravnatelj Lang iz Osjeka, ki ga zasleduje osješka policija zaradi poverbe v škodo raznih tvrdk in države in radi izdaje ponarejenih papirjev.

Samomor mlade dijakinje

Sarajevo, 15. junija. n. Danes popoldne se je 17letna maturantinja Milena Jovanović vrgla pod električni tramvaj pri vojni bolnici. Voz se ni mogel pravčasno ustaviti. Ko so jo izveliki izpod tramvaja, je vpi la, naj jo puste, da jo tramvaj ubije. Težko ranjeno so odpeljali v bolnico, kjer je po dveh urah umrla, ne da bi hotela povedati zakaj je izvršila samomor. Nesrečnica je bila do zadržega trenutka pri zavesti in je umrla v strašnih mukah. Misli se, da je vzrok samomora slabo šolsko izpričevalo.

Kupujte srečke

za sokolski Tabor!

Veličastna nacionalna manifestacija v Sisku

Daleko nad 10.000 hrvatskih seljakov je prisostvovalo nedeljskemu zboru Svetozara Pribičevića ter oduševljeno odobravalo njegov govor. — „Radićeva kula se ljulja od temelja“

Sisek, 14. junija.

Svetozar Pribičević in ž njim cela SDS je doživela mogočen trijumf svoje nacionalne jugoslovenske politike. Veliki zbor SDS v Sisku, ki se ponasa s slavnim spominom Ljudevita Posavskega in Orge Tuškana, se je obnesel nad vse pričakovanje in postal s tem grandiozan dokaz, kako se Radićeva kula — kakor je dejal Pribičević — „ljulja od temelja“, na njenih ruševih pa vznika veličastna stavba jugoslovenstva. Od ranega jutra, ki je najavljalo zlat solnčen dan, je neprestano naraščalo dohajanje zborovalcev, s posebnimi vlaki, peš, na konjih, vozovih iz bližnje in daljnje okolice, s Posavine, iz Zagreba, Banije, Like, Korduna, da so se po siskih glavnih ulicah neprestano pomikale dolge povorke z ogromnimi jugoslovenskimi trobojnicami, seljaškimi konjeniki na čelu, godbami in tamburaškimi oddelki, s skupinami narodnih noš — prepevaje in vračajoč pozdrave Sisku, ki se je dostojno okrasil za sprejem tolikih množic ter jim klical navdušeno dobrodošlico po vseh glavnih ulicah tja do sejmišča, kamor so se stekali vsi ti tisoči in večali ogromen krog okoli govorniške tribune, ki so jo obkrožile mlade seljanke v bujnih in dragocenih narodnih nošah, dočim so se zastavonoše razporedili v dolg špalir od vhoda do srede. Pogled s tribune je bil veličasten. Pisana množica ljudi, seljakov in meščanov, glava pri glavi, daleko nad deset do petnaest tisoč vseh, godbe na vseh koncih in krajih, pesmi in pozdravljanja, da je bučalo sredi zlatega solnčnega dne kakor morje. Mogočen puls tisočih src, utripajočih v ljubezni do jugoslovenske domovine, razigranih v silnem navdušenju in ponosu!

Svetozar Pribičević se je pripeljal v okrašenem kmečkem koleslju, z njim tovariši in poslanci: dr. Krizman, Drakalović, Gligorić Božović, prota Kecmanović, Obradović, dr. Budisavljević, dr. Popović, Valerijan Pribičević, Gliša Tadić, deputacija srbijanskih seljakov, številni delegati organizacij iz vse Hrvatske in veliko spremstvo okoliških seljakov, starih borcev in prijateljev Svetozarja Pribičevića. Ovacijam domala ni bilo kraja, grmejo je kakor orkan, ko so seljaki na ramah ponesli na tribuno voditelja, ki je bil očitno globoko raznežen, dočim se je marsikateremu njegovemu spremljevalcu orosilo oko od radosti nad manifestacijo tolike prisrčnosti. In to navdušenje ni pojenjalo niti za hip, marveč se samo še stopnjevalo, ko je predsednik siske organizacije SDS dr. Auer otvoril zbor z jedrnato dobrodošlico, nato pa izročil vodstvo seljaku Pavičeviću, donedavnemu predsedniku radićevske organizacije v Radićevem rojstnem kraju (Martinska ves), zdaj enim izmed prvih seljaških pobornikov za samostojno — demokratsko stvar. Na tisoče njemu enakih, vrlih in uidevnih novih pripadnikov SDS je bilo na zboru!

Govor Svetozarja Pribičevića

In je sredi ponovljenih ovacij in dežja cvetov spregovoril Svetozar Pribičević. Lapidarno in jasno, da je vsaka beseda segla daleč v množice in vzbujala neprestana pritrdjenja: Bratje in sestre! Radićeva stavba se mame v temeljih, kamenje se bo prosulo iz nje. Vse mogoče je uganjala ta stranka od svojega početka in po razpadu avstroogrške monarhije, dokler ni zlezla tako daleč, da je začela ponujati, česar se niti od zgoraj ni zahtevalo od nje. Danes, eva, zborujemo mi in s svojo veličastno skupščino dajemo zadovoljenje pokojnemu staremu borcu Grgi Tuškani, ki je bival v tem mestu in mu je srce razjedalo bol radi blaznega radićevskega početja po ujedinenju naše države. Danes so razkrinkane radićevske republikanske prevare, razbita je njihova bratomorna lujskarija. Mi pa spoznavamo, kakšna sreča je za politika, ako vselej lahko mirno stopi pred svoje ljudstvo: **Narode, vodno sem ti govoril istino!** Naš čvrsti pravec zmaguje, največji protivniki se klanjajo pred njim.

Radićevci so danes za sporazum, so pa proti nam, ker da mi nismo nikoli bili za sporazum. A pogledite vi danes ta naš zbor, to nepregledno vojsko, kjer smo vsi enega srca in duha — tu je sporazum, še več, popolno edinstvo! Hrvatski seljak je sit radićevskih gospodskih deklaracij o seljaški in mirnovni politiki, on se zaveda, da je prava seljaška politika edino v tem, da si vzame, kar mu pripada! In vse, kar je v naši državi, je tudi njegovo. Ne po besedah, marveč po delu jih boste sodili, pravi sveto pismo. Naše delo od leta 1903, dalje svedoči, da delamo za edinstvo in za veličino vsakega troimenega naroda, saj je sam Radić leta 1910. dejal v saboru: „Imam jamstvo za Hrvatsko, ker je Svetozar Pribičević s svojimi bil pripravljen, da pojde žanjo ne le v zapor, marveč na vešala! Po epski borbi v hrvatskem saboru, ki je odjeknila v vsem svetu, smo mi bratje, „sporazum“ že davno prekuhal in prežvečeli, mi smo se zliili v eno in smo eno! In hočemo, da se na Balkanu, kjer vlada naša rasa, stvori velik narod in velika država. Pozdravljamo „sporazum“, a se ponasamo, da v dušah nosimo več kakor to lepo besedo. Hrvat zna ceniti svobodo, kakor Srb in Slovenec. Zljmo te svo-

bode v eno in tekmuje, kdo ji bo dal več vsebine, kdo jo bolj izpolnil s plodonosnim delom!

Radićevci so priznali vse in dr. Šuperina je celo dejal, da je vidovdanska ustava svetinja, česar niti gosp. Pašić niti mi nismo nikoli trdili. Toda en sam pogoj še stavlja radićevci. Da se umakne Pribičević in njegova stranka! Prozorna je njihova špekulacija, da bi razbili sedanjo večino ter vlado in parlament spravili v odvisnost od svojih glasov. V Beogradu priznavajo vse, a po njihovih selih in med njihovimi pristajši se tolažljivo šepetajo: „Nič se ne boje! Počakajte, naši (radićevci) bodo one v Beogradu nadmodrili in nasamarili!“ Pa jih ne bodo! Pavle Radić, ki zastopa svojega strica, sedi na dveh stolihi. Ne vedo radićevci, kam bi in kako bi. Jasno pa je, da njihova nova politika, ako je iskrena in preokrenjena, zahteva ne samo novih iskrenih metod, marveč tudi novo glavo, ki bo umela voditi to politiko. Danes pa so oni stranka brez imena in brez programa!

Vedno sem poudarjal, da so koleša naše države železna in bodo zlobila vsakogar, ki pride pod nje. Sedem let je stara naša država, a je jaka, ko da je iz stoletij. Množi se armada borcev za njeno edinstvo in veličino. In to nam daje veliko zadovoljenje za vse naše prestane žrtve, napore in hrabrost. Vsa izmed vas, ki je doslej bil izpostavljen terorizmu radićevstva, je mal kraljevič Marko, zato sem danes na vaših lihih, ko ste v mogočnih povokah prihajali semkaj, čital odsev ponosa za delo, ki ste ga stvorili in vas pozdravljam z vzklikom: Nai živi, procvita in napreduje velika jugoslovenska država!

Ko je Svetozar Pribičević končal, je zaorilo nepopisno navdušenje, v zraku je zavihralo na tisoče klobovk in robcev in s spremljevanjem vseh glasov so kakor koraj bučali akordi himn. Voditelja Pribičevića so medtem seljaške devojke počastile s cvetjem in s poklonili dragocenih vezenin. Ovacije pa so se nadaljevale, ko so s krašimi govori in pozdravi zvrstili nadaljnji govorniki.

Pozdravi poslancev

Posebno pozdravljen, je poslanec Gligorić Božović prinesel pozdrave s slavne Kosova in izrazil svoje zadovoljenje, da so minuli časi, ko je Radić na svoje skupščine dovaljal poturice in zlikovce, kakor je bil Feradbeg Draga ter z njimi skupno koval mračne naklepe in se ne vrne, zdaj prihajamo in bomo prihajali samo bratje k bratom!

Minister n. r. dr. Krizman in dr. J. Novak sta prinesla pozdrav iz Zagorja in Medimurja, za katero je Radić svoj čas barantl z Madžari kakor za Kristov plašč, obetajoč tamšnemu zbezanemu seljaštvu ne hrvatsko republiko, marveč „pravico samoodločbe“ in eventualno zopetno pripad pod

Kaj se godi na Kitajskem

Dogodki na Kitajskem obračajo vedno nase pozornost vsega sveta. Dogodki, ki se odigravajo tamkaj zadnje tedne, niso več enolične slike iz državljanske vojne med generali, o kateri so javljale vesti dan na dan že toliko let. Ne, to je nekaj povsem drugega, nekaj novega. Kot nositelja novega gibanja ne nastopajo generali in vojaški najemniki, marveč študenti in delavci, s štrajkom, zborovanji in uličnimi demonstracijami.

Kakor vse kaže ima to novo gibanje dve komponenti. To je pojav, razvijajoč se po eni strani iz socijalnih, po drugi iz nacionalnih nasprotij. Posebnost razmer na Kitajskem ima za posledico, da sta oba motiva tesno združena in da je težko reči, kateri je močnejši in kateri bo, ako se gibanje še naprej razraste in razširi naposled prevladal nad drugim.

Nemiri so se najprej pojavili v primorskih mestih, kjer imajo Evropejci izgovorjene največje privilegije, kjer se je koncentriralo delovanje evropskih bank, evropskih industrijskih podjetnikov, evropskega kapitala. Notabene, kadar pravimo evropskih, bi morali vselej pristaviti: in japonskih ter ameriških, zakaj ameriška Unija in Japonska sta poleg Anglije in Francije — ter Rusije — od vnanjih sil najbolj angažirani v kitajskih zadevah. Politični in gospodarski privilegiji, ki jih imajo velesile daves na Kitajskem, spominjajo najbolj na razne dalekosežne prednosti, ki so jih imele evropske velesile še pred nedavnim v Turčiji, samo da so tuji privilegiji v Kini omejeni na primorska mesta ter prestolico in niso tako splošni, kot so bili oni v Turčiji. Konflikti, ki so se tu pojavili, n. pr. v Šangaju izvirajo iz skrajne gospodarske zapostavljenosti, v kateri živi tamkajšnji kitajski delavec, ki je danes po vsem svetu na glasu kot najcenejši, najsiromašnejši. Odpor proti kapitalu, proti bankam, tvorniškim, pristanškim, veletrgovskim podjetjem je tamkaj hkrati odpor proti Evropejcem, ki pač predstavljajo ta kapital. In baš tu se naslanja nacionalistična propaganda, naperjena a priori zoper tujce, na socialna nasprotja in žanje seveda nagle uspehe.

Trdi se, da je med Kitajci nacionalistično gibanje zelo živahno in da si je pridobilo mnogo pristavev osobito med

arapske pete. Posebno čvrsto je končno zarezal v srca kratki, jedrnat govor poslanca dr. Gliša Tadića in njegov močnj refren: „Jedno smo, brača smo! To je glas naše rase in duše naše!“

Pozdrav kralju

Ko je vsa množica odkritih glav še zapela nekatere pesmi in ko so godbe odigrale narodno himno, je predsednik Pavičević zaključil zbor z najumestnejšim predlogom, da se je kralju odposlal brzojavni pozdrav. Predsednikov predlog je bil sprejet z gromkim odobravanjem in burnimi klici: Živel kralj Aleksander!

Povratak v mesto

Zbor je potrajal v celam nad dve uri (do pol 1.) in solnce je z neba lilo ves svoj topli čar, ko se je za konjeniki in vozom Svetozarja Pribičevića, kamor so ga seljaki znova ponesli na ramah, začela s sejmišča razvijati ogromna, živo pisana povorka, ki je igraje in prepevaje ovila vse glavne ulice na onkraj mesta do hotela „Veliki kaptol“, kjer je minister Pribičević sprejel celo vrsto deputacij, naker se je v veliki dvorani vršil skupen obed častnih gostov, novinarjev in delegatov — skupno blizu 400 oseb. Množice pa so okupirale gostilne in gostilniške vrte ter javne prostore, odkoder je odzvanjalo tamburanje, kolo in narodna pesem.

Pri častnem obedu v „Velikem kaptolu“ je bil Svetozar Pribičević sredi veselega razpoloženja svojih najzvestejših prijateljev, starih in čvrstih seljaških korenin, predmet ponovnim ovacijam in prisrčnim čestitkam. Vrstile so se na oltarce; prvi je veleindustrijalec Pero Teslić nazdravil kralju, nato dr. Blažeković voditelju Pribičeviću. Vrlo ugodno se je nato vse prisotnih dojmila Teslićeva napitnica novinarjem, ceneč važnosti in pomen novinarskega dela za politično vzgojo in miselno preobraževanje širokih plasti našega naroda. V imenu novinarjev se je za iskreni pozdrav zahvalil glavni urednik „Riječ“, Stjepan Parmačević, ki je z lepo zapokroženim govorom izrazil obilo simpatičnega pritrdjenja. Po daljšem nagovoru zagrebškega znanega narodnega delavca dr. Ljube Tomašića, je končno povzel besedo še Svetozar Pribičević in se prisrčno zahvalil svojim sobjevnikom za vero in trud, ki je kronan z vedno večjimi uspehi in odpira pot v veliko, srečno bodočnost.

„Sporočite doma slovenskim prijateljem iskrene pozdrave!“ mi je naročil minister Pribičević, ko smo se odpravljali k povratku na kolodvor. Da, to je bila škoda, da na veliki manifestaciji jugoslovenskega bratstva, kakršnih je doslej doživela malokatera stranka v državi, ni prisostvovalo tudi zastopstvo slovenskih demokratov in žal, da je minister dr. Žerjav, ki tudi daleko onstran Sotle in Save uživa veliko popularnost, bil zadržan z brigami in delom v dveh resortih.

D. R.

Važna uredba o draginskih dokladah za upokojence

Beograd, 14. junija.

Generalni direktor državnega računovodstva je izdal na vse finančne ustanove razpis, v katerem pravi:

„Obveščen sem, da posamezne finančne ustanove pogrešno uporabljajo določilo odstavka 3., čl. 1. sklepa ministrskega sveta D. R. Br. 107.201/24 od 8. oktobra 1. 1924. „Draginske doklade državnim vpokojencem in vpokojenkam.“ Četudi je ta odločba popolnoma jasna, nekatere finančne ustanove ne odredajo in ne izplačujejo državnim vpokojencem osebnih draginskih dokladov z ozirom na kraj njihovega stalnega bivališča. Istotako sem doznal, da je pri posameznih finančnih ustanovah nastala zmešnjava v tolmačenju in uporabi čl. 3. pod III. sklepa D. R. Br. 107.201/24. Mnogim ustanovam namreč ni jasno, na koga se nanašajo besede „i njima podobnim“. Vseled različnega tolmačenja te določbe ne prejemajo državni vpokojenci v nekih pokrajinah naše kraljevine draginskih dokladov po novi Uredbi, ker se smatra, da za nje nova uredba ne velja.

Da bi se vsemu temu v bodoče izognili in da bi se Uredba D. R. Br. 107.201/24 pravilno uporabljala, priporočam in odredjam vsem finančnim oblastvom, da se najskrbneje drže naslednjih pojasnil:

1.) Po odstavku 3. čl. 1. sklepa ministrskega sveta D. R. Br. 107.201/24 pripada državnim vpokojencem osebna draginska doklada z ozirom na kraj stalnega bivališča. Vsi, sino teh dokladov je treba torej določiti, so po draginskem razredu onega kraja, v katerem je državni vpokojenec vpokojen, tem več po razredu onega kraja, v katerem se je po vpokojitvi stalno naselil. Tako se ima tudi postopati, kadar vpokojenec izpremeni kraj svojega bivališča. V slučaju spora služi kot dokaz stalnega bivališča potrjeno pristojnega občinskega urada.

2.) V določbi čl. 3. pod III. sklepa ministrskega sveta D. R. Br. 107.201/24 se besede „i njima podobnim“ nanašajo na one državne vpokojence, ki imajo v raznih krajih naše države in v raznih resortih naše državne uprave razne poklice, a so po činu enakopravni zvanikičnim ali služiteljem. Da bi se ta določba jasneje razumela, je treba upoštevati dejstvo, da se po novem zakonu o uradniških dele vsi državni uslužbenici na uradniške, zvanikične in služitelje.

Z ozirom na to pripada draginska doklada po čl. 3. pod III. sklepa ministrskega sveta D. R. Br. 107.201/24. onim državnim vpokojencem, ki po novem zakonu o uradniških dele so imeli kak vpokojeni uslužbenec tretirani, ali kot zvanikični ali kot služitelji, ima biti merodajno potrdilo ali poročilo onega resorsa, čegar vpokojenec je dotična oseba.

Politične beležke

Nov klerikalen poraz. V nedeljo 14. t. m. so se vršile v Čatežu pri Brežicah precej burne občinske volitve, ki so bile lansko leto razveljavljene in s katerimi je imelo opraviti tudi upravno sodišče v Celju. Klerikalci so napeli vse sile, da bi obdržali v občini svojo moč. Toda vse skupaj jim ni pomagalo, ker uvidevajo ljudje neresnost klerikalne politike in se izogibljajo klerikalni komandi. Pri nedeljskih volitvah v Čatežu so napredne liste dobile 12 mandatov, klerikalna stranka pa samo 5 odbornikov, medtem ko so imeli v prejšnjem odboru klerikalci 9 odbornikov, druge stranke pa samo 8. Nedeljskih volitev se je udeležilo 228 volilcev, od katerih so dobile napredne liste 156 glasov, klerikalci pa samo 72 glasov. Klerikalcem ni pomagala niti koruza, ki jo je župnik delil pred volitvami v župnišči.

Napredna zmaga ob meji. V nedeljo so se vršile volitve v obsejni občini Slatinici dol pri Svečini, ki je bila doslej v absolutni premoči klerikalcev. Zmagali so odlično napredni kmetje. Klerikalci so dobili samo 17 glasov, napredna lista pa 29 in 4 glasove socialisti.

O majniški deklaraciji je objavil nedeljski „Slovenec“ v svoji ilustrirani prilogi sestavek, ki povsem netočno pri kazuje historijat te važne politične izjave. Člančič je napisan seveda v svrhu, da prikaže kako so bili klerikalci voditelji našega osvobodilnega pokreta in da so naprednjaki, odn. dr. Žerjav in tovariši sodelovali le „na poziv“ in v podrejenih vlogah. Predvsem je ugotoviti, da je majniška deklaracija pendant podobni češki izjavi in da ona ni bila bistvo, temveč le izhodišče naše nacionalne politike v dobi bližajočega se propadanja habsburske monarhije. Da je deklaracijski pokret zlasti v politiki jugoslovenske delegacije dobil sčesa svojo protisvakijsko smer in svoj irendentistični značaj, to je v prvi vrsti zaslug dr. Žerjave, ki je kot skromni tajnik Jugoslovenskega kluba po napredno dočim in z nekaterimi ožjimi prijatelji dogovorjenemu načrtu postal spiritalni agens klubove politike. Ni danes na mestu govoriti o odporih, ki jih je moral pri tem premagovati, odkrito pa pri zavajamo, da je dr. Korošec krepko držal Žerjavovo linijo in se odločno postavil za idejo narodnega edinstva, ki je v deklaraciji tako pomembno poudarjena (mit allen Kräften für die Vereinlichung der Völker der „Heimlichen Nationen“). Najzlastnejše je, da isti dr. Korošec danes to svojo slovesno izjavo proglašja za laž in povtorbo!

Medklici in zadrege. Kakor poroča „Slovenec“, je dr. Pivko v soboto glasoval proti klerikalnemu predlogu in se pri tem posmehoval. Njegovo posmehovanje, pravi „Slovenec“, je izzvalo burne proteste poslancev „Jugoslovenskega

(Iucus a non lucendo) kluba“, ki so v številnih medklicah tako ožigosali nastop dr. Pivka, da je siromak moral končno v največji zadregi zapustiti skupščinsko dvorano... To je opasna reč. Dr. Pivko, kolikor ga poznamo, se ne boji vsakega mačjega repa, zdaj ti ga pa klerikalni tigri kar z „medklici“ in „zadregi“ poganjajo iz skupščine. Kako šele morajo pred njimi trepetati šibkejši in še manj vzdržni poslanci kakor je dr. Pivko! In ali se bo vobče kdaj rodil tak kraljevič Marko, ki se ne bo ustrašil klerikalnih medklicev!?

Stijalen naslov. „Slovenec“ je v nedeljo priobčil uvodnik z naslovom: „Skrpucalo“. Dobro pogoditi! Uvodnik je namreč skrpucan iz gostobesednih citatov davidovičevskega „Slobodnega Naroda“ in „Slovenec“ lastnih frazastih primesi. Celo to skrpucalo govori o načrtu novega zakona o osnovnih šolah. Ne pade nam na pamet, da bi replicirali na „Slovenec“ skrpucalo ali pa zakonski predlog razlagali in komentirali, ker je to storil sam njegov avtor min. Svetozar Pribičević z lepim govorom v zakonodajnem odboru. In obenem, glejte, poroča „Slovenec“, kako opozicija in posl. Sušnik v odseku za ljudsko-šolski zakon predlagajo to in ono, in se vse vvažuje. Mar se „Slovenec“ ne boji da bo „skrpucalo“ tem večje? V ostalem pa bi tako primernih naslovov želeli še večkrat nad „Slovenec“ uvodniki.

Okrog „sporazuma“. Nedeljska „Samouprava“ se v uvodniku vnovi bavi z vprašanjem sporazuma z radićevci in povsem jasno pravi, da radikalni nikakor ne nasprotujejo „sporazumu“ toda ne morejo se zadovoljiti zgolj z deklaracijami, marveč želijo dokazov v dejanjih. Potrebno je, pravi „Samouprava“, da HSS na način, kakor se to dela, izdela svoj novi politični program v skladu z daniimi deklaracijami svojega vodstva in da ta novi program prevede v svojih organizacijah. Tako mora HSS precizno in jasno določiti svoje politično stališče, na osnovi katerega bi se mogle z njo sklepati resne kombinacije v interesu javnega življenja države. „Samouprava“ piše to pod premiso, da HSS še vedno predstavlja večino hrvatskih volilcev. Medtem je velika nedeljska skupščina samostojnih demokratov v Sisku podala najeklatantnejši dokaz, da Radićevi stranki starihovito naglo kopni ta slava, in še mnogo prej, preden bodo radićevci uvedli „novi sporazum“ v svoje organizacije, bodo te in z njimi ogromna večina hrvatskega ljudstva že daleč proč od g. Radića in njegovih.

Iz demokratske stranke

Krajna organizacija SDS v Brežicah obvešča vse somišljenike in člane, da se na povedanih sestankih v četrtek, 18. t. m., v restavraciji g. Voljčanskega na kolodvoru ne vrši, ker je določen za soboto 20. t. m. v gostilni Stira v Brežicah občni zbor krajevne organizacije SDS, katerega se morajo vsi somišljeniki obvezno udeležiti. Od bor krajevne organizacije.

Mladinska organizacija

Člani dramatične sekcije „Edinosti“, Ljubljana, se opozarjajo, da se vrši danes ob 8. zvečer prva vaja. Sestanek v Narodnem domu. — Odborova seja „Edinosti“ se vrši v sredo ob pol 8. uri v druženju sobi. Seja ZJDM. pripravljalnega odbora se vrši po seji „Edinosti“ ravno tam. Vabijo se ostali člani odbora, ki so bili kooptirani. Dnevni red je važen z ozirom na novost: novljene organizacije.

Članski sestanki športne sekcije se vrši danes, dne 16. t. m., ob 18.15 minut v društvenih prostorih. — Obvezno.

Gradec pri Litiji. V nedeljo dne 7. t. m. se je vršil na vrtu g. Jelnikarja v Gradcu dobro vsrli ustanovni občni zbor krajevne organizacije SDS v Gradcu pri Litiji. Zbor so se udeležili tudi zastopniki organizacij iz Smartna in Litije. Na zboru so poročali gg. Fincinger, Pleničar in Jeriha. V odboru bili izvoljeni: Rovtar Ivan, predsednik; Kržan Franc, podpredsednik; kot odborniki: A. Steiner, Fr. Tšler, Fr. Majhenšek, Avgust Jeriha in Ant. Jelnikar. Dne 29. t. m. se vrši sestanek kr. org. Litija-Gradec-Smartno ter „Edinosti“ v Litiji na vrtu g. Jelnikarja. Sestanka se udeležijo tudi g. dr. Joža Bohinjec iz Ljubljane. Po sestanku se vrši potesta zabava. Na ta sestanke že danes opozarjamo vse prijatelje naše misli. Naslančnejši spored še objavimo.

Iz Primorja

Prepoved gledališke predstave na Kontovelu. Italijanske oblasti so prepovedale predstavo „Scampola“, ki se je imela vršiti na Kontovelu pri Trstu v nedeljo, 14. t. m.

Smrtina kosa. V Trstu je umrla Marija Vekjet. Pokojnico so pokopali v ponedeljek N. v m. p.

Himen. Poročila sta se Jožefa Skušek in Jožef Bratož, prva iz Zarate v Argentini, drugi iz St. Vida pri Vipavi. Mnogo sreče!

Odstopil je komisar okrajne bolniške blagajne v Gorici Dante Conforto. Tajništvo fašistovske organizacije se sedaj pogtejuje za to, da ti bil na mesto dosedanega komisarja imenovan upravni odbor iz zastopnikov delodajalcev in delojemalcev.

Tram je zmečkal glavo čletnemu Silviu Suligoju v Gorici. Otrok se je igral na cesti, po kateri je privozil voz z gredami. Suligoj je priprezel do voza, in je prišel z glavo baš pod tram, ki se je zvrnil na cesto. Tram je zmečkal dečku glavo in otrok je ostal na mestu mrtve.

Koristna pridobitev državnih upokojencev v Italiji. S posebnim kraljevim odlokom je določeno, da bodo prejemali upokojenci v Italiji od 1. julija dalje pokojnino ne takoj po upokojitvi. S tem je rešeno vprašanje predujnov, katere je doslej plačevala Italija svojim upokojencem.

Najboljši Konrad Voldt in Emil Jannings

Film

„Strupeni poljub“

pride v »Kino Dvor«

Naši kraji in ljudje

Kraljeva dvojica v Skoplju

V soboto dopoldne sta se pripeljala v Skopje kralj Aleksander in kraljica Marija, ki sta takoj ob svojem prihodu bila deležna navdušenih ovacij več tisoč glav množice. Ko je vlak privozil na postajo, je takoj vojaška godba zaigrala državno himno, raz Dušanovega gradu pa so zagrmeli topovi v pozdrav naši kraljevi dvojici.

Na kolodvoru so pozdravili visoka gosta veliki župan Vilodovič, pomočnik komandanta III. armijske oblasti general Ristič, metropolit Varnava ter številni predstavniki civilnih in vojaških oblasti. Takoj po uradni slovesnosti se je kraljeva dvojica v spremstvu prvega adjutanta, generala Hadžića, maršala dvora generala Damjanovića in ostalih spremljevalcev odpeljala v Dom siročadi, kjer pa niso bili pripravljeni na visoki poset. Ko je kraljeva dvojica dospela v Dom, so bili vsi otroci zbrani ravno pri obedu. Otroci so takoj spoznali visoke goste in pričeli glasno vzklikati: «Živeli» in peti državno himno. Kralj in kraljica sta se živahno zanimala za stanje bednih otrok, ki so večinoma brez roditeljev ter se razgovarjala z otroci in upravnikom Doma. Kralj je izrazil svoje zadovoljstvo, da je ureditev Doma mnogo boljša, nego je bila ob času njegovega zadnjega poseta v Skoplju. Kraljica je podarila za uboro deco vsoto 10.000 dinarjev.

Takoj nato se je kraljevska dvojica odpeljala v novi moderni institut za trojnične bolezni. Tu sta se kralj in kraljica mudila celo uro ter si natančno ogledala vse naprave zavoda. Vladarja sta bila zelo zadovoljna z moderno in lepo ureditvijo zavoda.

Po obedu, ki se je vršil na dvornem vladu, se je kraljeva dvojica odpeljala z avtomobilom do sela Nereza, kjer se nahaja stari samostan sv. Pantelejmona, ustanova sina bizantinske princese Teodore Komnen iz XII. stoletja. To je najstarejši bizantinski spomenik v naši državi. Prihod kraljeve dvojice v samostan je iznenadil vse njegove stanovalce, ki so navdušeno pozdravljali goste. Kraljeva dvojica je nato obiskala še druga sela v okolici Skoplja in bila zlasti od kmetijskega ljudstva povsod navdušeno pozdravljena.

Ko se je zvečer vračala kraljeva dvojica v Skopje, so seljaki po vseh cestah tvorili gost špalir in prirejali vladarju velike ovacije. Kraljeva dvojica ostane v Južni Srbiji 10 dni in poseti še Prilep, Bitolj in Prištino.

Sramotilci dr. Pivka obsojeni

«Jutro» je povodom zadnjih skupščinskih volitev priobčilo imena raznih spodnještajerskih nemških junakov, ki so podpisali nemško kandidatno listo za mariborsko volilno okrožje. Med temi imeni se je nahajal tudi dr. Manfred Scheuchenbauer, uradnik kreditnega in posojilnega društva v Ptuj. Ker je «Jutro» predlagatelj nemške kandidatne liste imenovalo nemške generale, se je čutil mladi mož, ki se po lastni navdobi sicer prav nič ne bavi s politiko, poklicanega, da se je javnosti takoj nato še enkrat predstavil s tem, da je poslal v «Cillier Zeitung» odprto pismo, naslovljeno na uredništvo «Jutra». V tem odprtem pismu pravi, da je bilo v «Jutru» na isti strani, kjer je bila objavljena gori omenjena notica, natisnato tudi ime poslanca dr. Pivka in je še dostavil, da mu je mučno z ozirom na njegovo čast, da stoji z dr. Pivkom na enem in istem mestu.

Dr. Pivko je radi tega prostaškega izpada vložil po dr. Kodermanu proti dr. Scheuchenbauerju in odgovornemu

uredniku «Cillier Zeitung» Hubertu Kolletnigu pred okrožnim sodiščem v Celju obtožbo radi pregreška proti varnosti časti. Razprava se je vršila v soboto 13. junija. Obtožbo je zastopal dr. Kalan, oba obtožena pa je branil dr. Zangger. Odgovorni urednik Kolletnig se je zagovarjal, da ni omenjenega «Poslanega» čital, akoravno je navajal dr. Scheuchenbauer v svoj zagovor, da je v pismu, s katerim je poslal «Cillier Zeitung» svojo notico, prevzel osebno nase vso odgovornost za isto. Sodišče je obsodilo dr. Scheuchenbauerja na tri dni zapore odnosno na 150 Din globe in urednika Kolletniga na 48 ur zapore odnosno 100 Din globe. Obtožena morata objaviti razsodbo na svoje stroške v «Uradnem listu» in v «Cillier Zeitung».

Češki dan v Mariboru

Maribor, 15. junija.

Minulo nedeljo je mariborska češka kolonija zopet pokazala, kako častno reprezentira znano češko kulturno zrelost in slovansko zavest v tujini. Ob enem smo videli tudi smoteno nacionalno - prosvetno delo češkoslovaške vlade izven svoje države, ki stremi za tem, da ne zgubi ne enega državljan v tujini.

V ta namen vzdržuje češkoslovaško ministrstvo prosvete po vseh večjih krajih tujine, kjer so večje češke kolonije, dopolnjevalne šole, v katerih poučuje svoje deca češčine, češko zgodovino, zemljepis in petje. Poleg tega obiskuje ta deca seve tudi redne šole dotičnih držav. V Mariboru je imela takšna češka šola v nedeljo dopoldne v poslopiju deklasične meščanske šole že svoj drugi letni zaključek z javno skupščino. Šolo vodi sedaj češka učiteljska gđa. Solcova, ki poučuje tudi v Varaždinu, Ljubljani pa ima zopet svojo učiteljico, K. skušnjo je prišlo nekaj nad 30 otrok ter okrog 60 čeških staršev z generalnim konzulom CSR gosp. dr. Benešom in zastopnik Jugoslovanske - Češkoslovaške Lige g. dr. Reisman, katere je uvodno iskreno pozdravil predsednik Češkega kluba gosp. Bureš. Častno so bile zastopane tudi dame z gosp. Ljudmilo Pivkovo, soprogo gosp. narodnega poslanca, na čelu.

V dvorani, ki so jo krasile slike kralja Aleksandra in prezidenta Masaryka, je nato pričela skušnja, tekoma katere so otroci karajožno in z zanosom prednašali odlomke iz češke zgodovine. Čisto majhen dečko je iskrenih oči povedal, kako je kralj Samo prvi ustvaril močeno slovansko državo. Posebno navdušena pa je bila publika tudi med ljubljani deklamacijami otroških in domorodnih pesmi. Ob sklepu so vsi skupaj, otroci in starši, stoji zapeli češko himno «Kde domov mu», hvaležna deca pa je v lepih nagovorih poklonila svoji učiteljici in gosp. generalnemu konzulu šopke cvetja s slovanskimi trobojnicami. Po razdelitvi spriceval je g. konzul dr. Beneš imenom češke vlade v stvarnem govoru omenil pomen in cilje češke šole ter se zahvalil učiteljici za njen uspešen trud in bodril deca k marljivosti pri poduku v bodočnosti in jo pohvalil radi zasluženih častnih redov v spricevalih. Za Jugoslov. - češko Ligo je izrazil dr. Reisman naše zadovoljstvo nad češkimi šolami v Jugoslaviji, ker morejo le ugotoviti vzajemne kulturne odnose ter ustvarjajo nove, inteligentne sodelavce za Ligne cilje. Oba govora so navzoči Čehoslovaki navdušeno aplavdirali, nakar se je predsednik gosp. Bureš zahvalil vsem činitelem, ki so z umevanjem tega važnega kulturnega in patriotskega dela in z dejansko podporo omogočili šolo, zlasti češka vlada in mariborska občina, katere nudi šolske prostore. Glinljiv je bil

konec, ko se je gosp. Beneš še v imenu staršev poslovil od ljubezne učiteljice, pa so mu solze zaprle oči. Takšne ozke vezi in harmonije bi si želeli tudi pri nas povsod med šolo in domom.

Po kosilu je imel gosp. generalni konzul še posvetovanje z odborniki JC Lige radi Masarykove proslave v Rogoški Slatini dne 1. in 2. avgusta ter izleta na Češko ki se vrši med 7.—17. septembrom. Popoldne pa so priredili starši deci ob zaključku češke šole še zlet v Betnavski gozd, kjer so imeli intimno svojo veselico z rajanjem in igrami otrok, ki so bili tudi pogosteni. Zleta so se udeležili vsi mariborski Čehoslovaki z gosp. generalnim konzulom vred, kar s posebnim poudarkom omenjamo — Slovencem v posnemanje. Po domače bi to povedali: Glejte, kako oni vkup držijo, kjer je treba!

Dva dni poprej, v petek zvečer, pa je zaključil češki tečaj, ki ga je priredila s požrtvovalnim podukom gđa. Solcove mariborska JC Liga. Ta tečaj na je imel že bolj značaj pristne slovenske površnosti in slavnata ognja. V začetku je bilo nad 70 udeležencev, z nastopom lepših, pomladnih dni pa smo že padli pod 20. Tečaj se bo v jeseni obnovil in upamo tedaj boljše in rednejše obiska.

SRAJCE

barvaste à 2 ovratnika Din 85—
barvaste à 2 ovratnika Din 110—
bele pique prsa Din 95—
Panaama češke Din 95— 105—
Hlače gradl Din 45—
Tetra hlače Din 60—
Krasna izbora! Dobro blago!
P. MAGDIĆ, Ljubljana.

Pogreb španskega poslanika v Beogradu

Poročali smo že, da je pred tednom dni umrl španski poslanik pri naši vladi Miguel de Castagnada. Moža je zadela kap na povratku iz Budimpešte. Pogreb pokojnega se je vršil koncem prošlega tedna v Beogradu.

Truplo je ležalo na odru dva dneva v rimsko-katoliški cerkvi v Krunski ulici. Obrede je izvršil v soboto katoliški svečenik. Ceremoniji je prisostvoval ves diplomatski zbor: veliko število višjih in nižjih oficirjev beograjske garnizije ter zastopniki državnih oblasti.

Ob 12. dopoldne je krenil sprevod z godbo na čelu in vojaško četo proti postaji. V sprevodu so nosili deyet venec, katere so darovali zastopniki tujih držav in naše znanje ministrstvo. Za mrtvaškim vozom je korakal tajnik španskega poslanstva ter novi odpravniki poslov, ki je prišel z Dunaja v Beograd, pokojnikov žena ter diplomati in častniki. Pred kolodvorom se je sprevod ustavil. Vojaki so dvignili krsto z ostanke poslanika ter jo prenesli v vagon. Četa je oddala salvo in nato so prepeljali poslanikovo truplo v domovino.

Podjeten par

Ljubljana, 15. junija.

Takole v maju mesecu pred dvema letoma se je seznanil z njo. Sedel je na gostilniškem vrtnu pri čaši piva, ona pa ga je opazovala skozi okno nasprotne hiše in se mu nasmehovala. Seveda je pozornost čedne deklice fanta - invalida popolnoma zmešala in bil ji je za nasmeh več kot hvalježen. Potem pisemce se je nato seznanil z njo natančneje in ona mu je odgovorila, da je vzgojiteljica, da pa se v tej službi ne počuti kaj dobro. Fant je imel po Ljubljani dosti poznanstva in različnih zvez. Kar hitro, v nekaj dneh jo je spravil v službo k drugi rodbini in ker ji ni bilo tudi tamkaj všeč, k tretji, četrti itd. Na večer sta se vedno shajala vsaj za kratke hipe na vogal hiše, si šepetala sladke besede ter si prisegala večno ljubezen. — Naenkrat pa se je navdušenje dekleta napram fantu ohladilo. Zapustila je službo in se pričela družiti z različnimi moškimi. Novi znanzi je niso za

Najboljši Konrad Veldt in Emil Jennings

film

„Strupeni poljub“

pride v »Kino Dvor«

nemarjali, kajti bila je stasito, lepo dekle, blondinka s prodljivimi sivimi očmi. Navadila se je živeti lahko življenje, on pa je begal kakor zgubljen za njo. Nenadoma pa je dobil kot invalid - črkostave koncesijo za lastno tiskarno. Nabavil si je nekaj malih ničvrednih strojev, si poslal v Šiški prostor in pričel tiskati sam. Dekle pa mu ni šlo iz glave. Naveličal se je delati, stopil je zopet za njo, jo poiskal zapuščen v neki kavarni in jo pregovoril, da je šla z njim. Pričelo se je pred kakimi štiri meseci. Invalid Anton Ušan in njegova ljubica 24-letna Ana Wolf, doma iz Ljutomer, sta se odpeljala najprej v Celje. Ker ima Ušan tamkaj dovolj znanec, se je naselil s svojo ljubico brez vsakih sredstev v nekem hotelu in pričel »pumpati« na račun svoje tiskarne. Ko je svoje znance dobrodubral, se je odpeljal naprej v Savinjsko dolino. Ker je znal govoriti prepričevalno, je našel po vseh večjih krajih vedno zopet kako žrtev. Ljudje so gospodu tiskarnarju vedno radi posojali in ljubica mu je kazala vedno več naklonjenosti, čeprav se je včasih spozabila in se za urico oklenila drugega. Ko sta obrala Savinjsko dolino, sta odšla v Maribor in tamkaj živela na enak pustolovski način okrog 14 dni. Zatem sta odpotovala v Zagreb, oskubla tudi tam več kalinov, naposled pa sta jo mahnila nižje na jug. Posetila sta vsa večja mesta, naposled pa sta se ustavila v Zemunu. Nastanila sta se v hotelu «Balkan». Ker v Zemunu Ušan ni imel prevelike sreče, je vsaki dan sedel na ladjo, se prepeljal čez Donavo in lovil tamkaj svoje žrtve. Seznanil se je z nekaterimi slovenskimi oficirji in jih oglofjal na račun svoje tiskarne za velike vsote. Končno pa so prišle njegove golufije vendarle na dan in ob lahkotivca sta bila v Zemunu aretirana. Prepeljali so ju v Ljubljano, kjer nadaljujejo preiskavo. Pri zaslišanju na policiji sta se oba izrazila, da ne vesta in se ne moreta spominjati, koliko žrtev imata na vesti in kake vsote sta jim izvalila.

ERIKA in IDEAL

pisalna stroja sta vsled svoje precizne mehanike zavzela vse uglednejše pisarne.

The Rex Co., Ljubljana

Porote

Maribor, 15. junija.

Ropar in tat

Danes se je moral zagovarjati pred porotnim sodiščem delavec France Grand iz Ješence pri Mariboru, ki je bil obtožen, da je oropal med potjo iz Račjega v Fram Mihaela Kerleja in da je lani 24. avgusta v Stangersdorfu v Nemški Avstriji ukradel dve kolesi. Obtoženec je 28. marca 1922. odšel z doma ter se potepal nekaj časa po Hrvaškem, končno pa prišel v Nemško Avstrijo, kjer je v družbi z nekim hlapcem ukradel omenjeni dve kolesi. Radi tega je bil obsojen od sodišča v Gradcu na tri mesece težke ječe, po prestani kazni pa izgnan v Jugoslavijo. Dne 19. februarja l. l. je bil v gostilni Franca Rašča v Račjem, kjer se je mudil tudi Mihael Kerle, ki se je pripeljal z vlakom iz Maribora in pri katerem je opazil večjo vsoto denarja. Ko je Kerle odšel proti domu na Planico, je obtoženec odšel za njim in se mu med potjo pridružil. Na nekem travniku je stopil pred Kerleja in mu zagrozil: «Sedaj mi daj denar, drugače te ustrelim s samokresom!» Ker se je Kerle upiral, da je zagrozil za vrat, zavlekel na bližnjo njivo, vrgel na tla, potem pa vzel s silo iz njegovega notranjega telovnikovega žepa denarnico s 3676 Din 75 p. iz

Z aeroplanom preko cele Evrope

v Elitni Kino Matica

???

Danes zadnjič: Monty Banks ameriški kralj

komike v smešopolni burki

„Vražji deček“

LJUBLJANSKI DVOR

kino Telefon 730.

Predstave: ob delavnikih ob 4., 6., 8. in 9. — Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6., 8. in 9. uri.

zunanjega telovnika žepa pa srebrno žepno uro v vrednosti 250 Din ter dve beležnici. Po ropu je zbežal. Orožništvo je roparja kmalu izsledilo. V početku je tajil svoje dejanje, pozneje pa se je udal in izročil oropane stvari. Denarnico z denarjem in beležnicami je imel skrito v slami, uro pa je skušal šle med orožniškimi poizvedbami skriti.

Pred sodiščem je obtoženec priznal, da je vzel Kerleju denar, izgovarjal pa se je, da je bil Kerle pijan in da mu ni naredil nobenega nasilja. Priznal je torej tatvino, ne pa ropa. V resnici pa Kerle ni bil pijan in je imel vse žepne raztrgane, kar vse nasprotuje obtoženčevemu zagovoru in očito kaže, da je bil Mihael Kerle oropan. Kar se tiče v Nemški Avstriji ukradenih koles je bil sicer radi tatvine obsojen že v inozemstvu, vendar pa je državno pravdnstvo dvignilo proti njemu obtožbo v smislu § 36. k. z. To tatvino priznava obtoženec v polnem obsegu.

Porotniki so vprašanje ropa in tatvine potrdili, nakar je sodni dvor obsodil obtoženca na štiri leta težke ječe.

Požigalec

Porotno sodišče je razpravljalo danes tudi o slučaju delavca Rudolfa Weissa iz Hajdine, ki je letos aprila meseca zažgal v Zg. Hajdini slamo v kolarnici Štefana Kirbiša, tako da je nastal požar, ki se je razširil tudi na bližnja poslopja ter upepelil stanovanjsko in gospodarsko poslopje Štefana Kirbiša, stanovanjsko in gospodarsko poslopje Uršule Šmigoc in gospodarsko poslopje Franceta Krofta. Po obditku zavarovalnice znaša škoda, ki jo je povzročil požar Francetu Kirbišu 14.500 Din, Uršli Šmigoc 22.000 Din, Francetu Kroftu 3600 Din ter Lizi in Tereziji Pal 4000 Din, skupno torej 43.500 Din. Rudolf Weiss je stanoval v Kirbišovi hiši poleg kolarnice. Ker je rad pil in bil za delo len, mu je Kirbiš nedavno odpovedal stanovanje. Ze par tednov pred požarom se je izjavil napram Uršli Šmigoc v navzočnosti njene matere, da bo radi tega Kirbišu napravil toliko škode, da dva bika ne bosta zanj zadostovala. Po dobno se je izrazil tudi napram drugim osebam. Na dan požara se je popoldne pijan vrnil iz Ptuja, ustavil se za par trontouk pri sosedih, nato pa je šel domov in odšel v kolarnico, iz katere je zopet čez kak dve minuti izstopil. Šel je v svojo sobo, vzel svoj kovčeg in svoje stvari ter vse znesel pred hišo. V tem je še Šmigocova zapazila, da gori v kolarnici. Izključeno je, da bi kdo drugi kakor Weiss zažgal, ker ni bilo v bližini v onem trenutku nobenega drugega človeka. Ze samo dejstvo, da je obtoženec odnesel svoje stvari iz sobe, predno se je hiša sploh vnela in predno je Šmigocova začela kričati, da gori, je dokaz, da je obtoženec zanetil ogenj. Ko mu je Uršula Šmigoc takoj nato zabrusila v obraz, da je on zažgal, je rekel, da ga sploh ni bilo doma. Očitno je torej lagal, ker ga je ista priča videla iti v kolarnico in izstopiti iz nje. V kolarnici je začelo kmalu potem goreti, ko je obdolženec izstopil iz nje.

Tekom preiskave je obdolženec priznal, da je bil res v kolarnici, zagovarja pa se, da je šel tja samo po drva, da bi si nekaj skuhal. Pri aretaciji so našli v njegovem hlačnem žepu škaltljivo vžgalico, dasi ni kazile in dasi vžgalico običajno nikdar ne nosi seboj. Jasno je, da je obdolženec v menju, da ga nihče ne vidi, šel v kolarnico in zanetil ogenj, nato pa hitro vzel v sobi svoje stvari, da jih reši. Odšel je z njimi pred hišo, še predno so sosedje zaznali za ogenj in predno se je ogenj razširil na Kirbišovo stanovanjsko hišo, v kateri je imel obdolženec svoje stvari.

Ker so se porotniki samo s sedmimi glasovi izrekli za krivdo obtoženca, je bil isti oproščen.

Damam

so zopet na izbiro izgotovljene najnovjše promenadne toflete.

Modni atelje M. Šarc, Ljubljana

Kongresni trg 4-L.

ELITNI KINO

Matica

Telefon 124.

Predstave ob:

4., 7. in 9. uri.

Umetniški orkester pri

vseh predstavah.

II. del in konec velezanimivega, senzacionalnega filma

Skrivnostno bodalo

v glavni vlogi predzno-smeli

Eddie Polo

ki v tem delu prekaša vse do sedaj predvajano

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji:

Ljubljanska opera

Torek, 16.: Zaprt.
Sreda, 17.: «Bagdadski brivci». C.
Četrtek, 18.: «Hoffmannove pripovedke». Poslovilni večer Hugona Zatheya. Izv.
Petek, 19.: «Glumači». «Cavalleria rusticana». Na čast udeležencem veterinarskega kongresa. Izv.

Mariborsko gledališče

Torek, 16.: «Tosca». A. Gostovanje Marka Vuškovića iz Zagreba.

Iz ljubljanske opere. V četrtek zvečer se poje v Narodnem gledališču v Ljubljani Offenbachova opera «Hoffmannove pripovedke». Vlogi Lindorfa, Coppeliusa, Dapertutta in Mirakla poje g. Hugon Zathey, ki odide koncem letošnje sezone na nov angažma v Poznanj na Poljsko. Tekom svojega sedemletnega bivanja in delovanja v Ljubljani si je stekel g. Zathey velikih zaslug za našo opero in si pridobil splošne simpatije občinstva. — V petek 19. t. m. gostuje na našem odru odlični tenorist g. Marij Šimenc v operi «Glumači». Petkova

predstava se vrši izven abonmaja na čast udeležencem veterinarskega kongresa.

Zaključna matineja Dramatične šole v Ljubljani

V nedeljo dopoldne ob pol 11. uri je priredila dramatična šola igralskega združenja zadnjo matinejo. Žal je bilo gledališče tudi to pot, že tretjič, skoraj prazno. Prvi del je vseboval recitacije. Gojenec iz 1. letnika je predvajal Prešernov «Krst pri Savici» do kaj temperamentno in se odlikoval z razločno in lepo izgovarjavo ter vokalizacijo. Gđa. Slavčeva je nastopila s sigurnostjo in v graciji; pokazala je, da je že cela igralka, ne več samo gojenka 1. letnika. Recitala je Goljevo «Tajtano» s toliko toplino in glasno in kretinjah, da je imel njen nastop nekaj celotnega in ubranega. Narodno pesem «Lepa Vida» je podala gđa. I. let. jako čustveno in ljubko. Posebno treba omeniti g. Klemenčiča, ki je pokazal z Wildgans - Jarčevom «Harlekinado» in «Poslednji voljo» fino razumevanje. Ze njegov «Malvolio» je pokazal lep talent. V splošnem je priznati, da so nastopili gojenci obeh letnikov mirno, brez vsake treme, kar je veli-

kega pomena za bodoče igralce.

II. del matineje je prinesel za Ljubljano nekaj novega in zanimivega: šolo telesne tehnike, ritmike in plastike. V tej šoli dosežejo učenci mehko izurjenost svojih udov in telesa, smisel za estetiko in gracijo, kar je važno za igralca. Vsak človek ima v sebi več ali manj ritmične čuta tu pa ga izboljša in poostri tako, da mu postanejo kretne ritmično pravilnejše, prožnejše in skladnejše. S počepi, predkloni in zakloni, napenjanjem in spuščanjem mišic, skoki itd. se razvije telo enakomerno in pravilno. Gojenci so nam na pr. pokazali, da se naznači nota s koraki; na pr. tričetrtinski takt s tremi četrtinskimi koraki: tri korake, a z rokami taktira tričetrtinski takt. Za osminko podvoji, za šestnajstinske početvori korake itd. Tudi dinamični znaki se izražajo v korakih.

Zelo zanimivo je improviziranje. Učitelj pusti gojencu popolnoma svobodno voljo ter mu samo reče na pr.: «Izrazite s kretinjo, kako predmet dvignete in ga vržete!». Tu ima gojenec priliko, pokazati svoj temperament in svojo fantazijo. Nad vse uspešno so improvizirali učenci in učenke dve pantomimični sceni. G. Viček pa bi moral svoja povelja dajati glasneje, kajti gojenci so še začetniki, zato izvajanje seveda ni bilo tako precizno, da bi ga moglo občinstvo vedno razumeti. Hvalevredno je, da se tu-

di gospodje v tolkli meri zanimajo za to vrsto umetnosti. Gospodov je namreč nastopilo še enkrat več kot dam. Vse štiri dame in tudi gospodje so pokazali mnogo ambicioznosti in razumevanja. Izvajanja gđa. Severjeve so bila individualna in originalna, medtem ko nas je gđa. Slavčeva s svojimi gracijami bolj spominjala na balet.

Zaključni nastop čarovnic iz Macbetha se je prav dobro ponovil iz druge predstave ter je zopet jako ugajal. V splošnem je torej prireditelj popolnoma uspešna in žela mnogo odobravanja. M.—a.

Poslovilni večer g. Cvečka v Ljubljanski operi. List za listom odpada... A pomlad se vrne in drevo zopet zazeleni! G. Cvečič je bil vsa leta svojega delovanja pri nas vzorno marljiv, neumorno napredujoč, vzgledno discipliniran in čisto naravno požrtvovalen operni bariton. S svojo jekleno ambicijo in z naporom vse svoje muzikalne inteligence se je kot akademik izobrazil od popolnega začetnika presenetljivo naglo dvignil do najlepše bodočnosti. Zato je bilo smiselno njegovo slovo od naše publike polno prisrčnih ovacij. Prejel je troje velikih vencev, mnogo šopkov ter je bil pozvan nešteto pred zastor in aklimiran s prav posebno gorkoto. Zelo žal nam je za njim; a nadejamo se, da ga bomo v bodoče še često slišali kot do-

brodšlega gosta. Njemu osebno pa le čestitamo. V Zagrebu se brez dvoma povzpne do višine svoje umetnosti, D' Albertova krasna opera «Nižava» je bila začetek njegove kariere pri nas, zato jo je izbral tudi za svoje slovo. Bil je izvrsten, dasi ne čisto na svojem višku. Zdel se je glasovno nekoliko utrujen. Sploh je bila predstava v naglici zelo površno pripravljena in nas ni zadovoljevala. Odlična, kakor vselej v partiji Muste, je bila tudi snod gđica. Thalerjeva, ki je posebej v igri prinesla celo več prav lepih nijans. Prav dobra sta bila g. Betetto kot stari Tomaž in g. Banovec kot pastir. Gospod Mestek je pač le omogočil predstavo; partija ni zanj, dasi se je prav potrudil, dobro igrati in se je teksta naučil čudovito hitro. — Gospod Neiffat je s pičilim orkestrom storil vse, kar je mogče ter je poklonjeni venec za svoje marljivo delovanje tekom vse sezone prav pošteno zaslužil. Fr. G.

Mariborsko gledališče. V torek gostuje v «Tosci» kot Scarpia g. Marko Vušković, baritonist zagrebške opere. Kdor je imel priliko videti odličnega gosta zadnjič v Zrinjskem, mu ostane g. Vušković v nepozabnem spominu, kajti g. Vušković je igralska pojava prve vrste, ki takoj uveri in ogreje občinstvo s svojo neprekosljivo igro. Posebno pa se odlikuje g. Vušković

Iz življenja in sveta

Amundsenova usoda

V norveški javnosti prevladuje pričanje, da je Amundsenova ekspedicijska zakasnila s povratkom radi nedostanka bencina in da o katastrofi ne more biti govora. Številni ribiči in lovci, ki so se mudili koncem maja na severni obali Spitzbergov, zlasti v okolici Severnega rtiča in Nordöstlanda, trdijo, da je bilo v teh krajih zelo slabo vreme in da je meteorologe v Kngsbayu zapeljalo ondoto krajevno vreme: ko so Amundsenovo svetlovali, naj starta čez, da je vreme tudi v polarnih krajih ugodno. Po mnenju teh izkušenih ljudi so Amundsenova letala brčkone dolgo blodila v megli in vetru, predno so našla zopet pravo smer proti tečaju in tako je ekspedicijska porabila znaten del bencina, določena za povratek. Norveška zrakoplovna družba «Luftseilosforening» je dobila zanesljive informacije, da odpluje francoska pomožna ekspedicijska pod vodstvom Charcota k vzhodni obali Grenlandske sredi julija. Angleško Algarssonovo ekspedicijsko smatra norveška javnost za nekaj bluff. Algarsson sploh ne misli odpluti. Njegova ladja «Iceland» je pristala v Liverpoolu in njegovega letala doslej sploh niso preizkusili. Zdi se, da bi se pri poskusnem poletu ne obneslo.

Mac Millanova ameriška ekspedicijska je že na potu in se sreča po načrtu z Amundsenom v avgustu, če gre njegova ekspedicijska peš k rtiču Kolumbija in k Fortlongeru. Druge pomožne akcije iz Amerike ni pričakovati. — Minister mornarice Wilbur je izjavil, da vlada Zedinjenih držav ne more in ne sme poslati svojih velikih zrakoplovov v polarne kraje, ker bi bilo podjetje zelo riskirano, drago in brčkone brezuspešno. V Newyorku se je ustanovil odbor, ki pošlje v slučaju potrebe ekspedicijsko na severozapadno obalo Smarta, toda ta ekspedicijska je šele v povojih. Šef danske avijacije polkovnik Koch je izjavil, da ni mogoče poslati aeroplanov na pomoč Amundsenu, ker je malo upanja, da bi mogli letalci Amundseno najti. Ravnatelj grenlandske trg. družbe Daaugaard Jensen trdi, da se je Amundsen v kritičnem trenutku odločil potovati peš tja, kjer je kapitan Hansen pripravil zani skladišče hrane in kurjave. Norvežani še največ zaupajo ekspediciji, ki jo je poslala na sever norveška vlada. Ladja «Fram» je odplula v soboto nazaj v Trondhjem kjer jo je prevzela ekspedicijska docenta Hoela. Mesto nje odpluje na Spitzberge ladja «Heimdal», ki bo podpirala ladjo «Hobby» in križarila tri tedne v bližini večnega ledu. Ladja «Ingerte» je odplula v sredo z obema pomožnima letalom na krovu od naj-severnejše norveške obale in dospela v Kingsbay v soboto zvečer. Ukrcala se je v Kingsbayu, pomožna letala pa pošlje na poizvedovanje jutri ali pojutrišnjem. Letala so opremljena z radio-postajami in fotografičnimi aparati. Eno odleti daleč na zapad k grenlandski obali, ker bi bil Amundsenov položaj zelo kritičen, če se izgubi v teh krajih.

Zanimiv je tudi Amundsenov polet na severni tečaj, o katerem doslej ni bilo podrobnih poročil. Zdaj se je povrnil v Oslo del Amundsenove suhopotne ekspedicijske, ki je čakala povratka letalcev v Wellmannovem zalivu. Člani te ekspedicijske, med katerimi je tudi ravnatelj Domierovih tvornic v Pizi Schulze-Frohlnde (te tvornice so zgradile letala za Amundsenove in Ellswortha), so se povrnil v Oslo na krovu tovorne ladje «Ingeren» naravnost iz Kingsbaya. Naravno da so jih norveški novinarji takoj obkolili in obsuli z vprašanji, kakšen je bil Amundsenov start. — Ravnatelj Schulze-Frohlnde je dal novinarjem te informacije:

«Še nikoli nisem videl tako obilo natovornih aeroplanov, kakor sta bila dva. Prvotno smo hoteli naložiti 2500 kilogramov bencina, hrane, inštrumentov itd., toda ko smo pregledali Amundsenov seznam nujno potrebnih reči, smo videli, da bo teža znatno večja. Če štejemo tudi težo bencina, je tehtalo breme vsakega aeroplana 3050 kg. Poleg tega je vzel Dietrichson še 50 kg bencina, tako, da je nosil njegov aeroplan 3100 kg brez filmskih aparatov in drugih malenkosti. Rūsen-Larsen in Diet-

richson sta izborna letalca. Starta na ledu v Kingsbayu nikoli ne pozabim. Letalca sta manevrirala z aparati precizno in graciozno, videti je bilo, kakor da je nežna ženska roka dvignila pokrovček s kristalne čaše na slavnostno pogrnjeni mizi. Vreme je bilo krasno, solnčni žarki so se lesketali na okovanih delih letal in zadnje kar smo videli, je bila črna točka, ki se je jasno zrcalila visoko pod snjem nebeskonkom. Po mojem trdnem prepričanju se pri startu letalom ni mogla pripetiti nesreča. Za ta slučaj smo se bili dogovorili, da se oba aeroplana spustita na odprtem morju pri otoku Amsterdamu. Ker so pa letala nadaljevala svojo pot, je jasno, da je bilo pri startu vse v redu. Po mojem mnenju se za usodo polarnih letalcev ni treba bati. Vendar na dopuščam, da sta se aeroplana pokvarila na tečaju. Spustiti se na tečaj ni tako lahko, kakor smo prvotno mislili. Veselje je bilo gledati, kako trdno so bili člani ekspedicijske pri startu prepričani, da se jima polet posreči. Amundsen je bil zelo dobre volje. Videli smo, kako je potegnil iz žepa steklenico in pil na zdravje svojega podjetja. Mimogrede sem še opazil, kako si je nadel zaščitno masko in izginil.

Vročinski val v Evropi

Pred kratkim smo poročali o vročinskem valu v Ameriki. Sedaj je val dosegel tudi Evropo, predvsem Anglijo in Francijo. Če bo nadaljeval svoj pot v isti smeri, utegne doseči čez dober teden tudi naše kraje. Ker pa se zgodi to v najboljšem slučaju v drugi polovici junija, ne bo dožodek za nas nikakor presenečenje. Koncem junija in v začetku julija smo itak vajeni pasjih dni.

Tako govore vesti iz Berlina in okolice o pravačih tropičnih vročin. Na stotine je primerov solnčarice. Polja so izsušena in na mnogih mestih docela izžgana. Pojavila se je že tudi suša, ki je zlasti v milionskem Berlinu silno občutna. Posebno hudo prizadete so one hiše, kjer črpajo vodo iz vodnjakov, ki so se sedaj popolnoma posušili. Tudi mestni vodovod je začel pešati in se je bati, da odpove, kar bi imelo strašne posledice.

Podoben kakor v Ameriki, je vročinski val zahteval tudi na Angleškem in v Franciji mnogo smrtnih slučajev. V Londonu je med drugimi podlegel solnčarici neki poslanec delavske stranke v spodnji zbornici. Sploh vlada na Angleškem neznoša vročina že celih 14 dni. Dva tedna niso imeli v Veliki Britaniji, zlasti v Londonu, niti kapljice dežja. Dne 11. t. m. je dosegla temperatura rekord: 30 stopinj C v senci, 55 pa na solncu.

V Parizu traja vročina že dva tedna in vse kaže, da še ni dosegla vrhunca. V soboto jutraj je kazal toplomer v senci 26 stopinj kar pomenja v zadnjih 50 letih največjo vročino v tem času. Mnogo podjetij je moralo preložiti delo. Zato začno delati že zarana in poslujejo pozno v noč. Od 10. dopoldne do 4. popoldne so vse trgovine in pisarne zaprte.

Silna vročina, ki se ne opaža samo v Parizu, ampak po vsem Francoskem, Belgiji, Italiji in Srednji Evropi, je zahtevala doslej že več žrtv, posebno med ubožnejšim prebivalstvom, ki si ne more poiskati hladnejših krajev. V predmestjih Pariza so našli več ljudi mrtvih v lesenih hišah. Zdravniki so ugotovili solnčarico.

V gozdovih nastajajo radi visoke temperature čisto veliki požari, katerih ni mogoče pogasiti, ker ovira vročina vsako delo. V pariškem predmestju St. Antoine, kjer se nahajajo velike tvornice pohištva, je ogenj pred kratkim uničil pet velikih skladišč. Iz okolice Rhone poročajo o požaru plantaž, ki gore že nekoliko dni nepretrgoma. Tako za-

Kdor — si — da

izgotoviti modri letni suknič, je prav važno za njega, da si ne kupi isteга iz domače porbarne kotenine, ki zgubi takol fazono in v pranju tudi barvo. Iz pristnega češkega modnega platna, krasno izdelane izgojčava je

Drago Schwab - Ljubljana

hiteva vročina poleg ljudi tudi druge žrtve in ne prizanaša nikomur, ne živim bitlem, ne mrtvim rečem.

Skrivnostni umor na ameriški univerzi

V mestu Baton Rouge (država Louisiana) je bil izvršen te dni skrivnostni umor. Profesorja Oskaria B. Turnerja so našli v njegovem laboratoriju z razbito lobanjo na tleh. Morilca doslej še niso izsledili.

Dogodek sam na sebi je zelo skrivnosten in nepojasnen. Znano je le to, da so profesorju par dni pred umorom bile ukradene vprašalne pole, katere služi pri izpitih. Prof. Turner je imel izprašati celo vrsto dijakov in je za vsakega kandidata posebej določil vprašanja. Ko je odkril tatvino, je naznanil stvar rektorju in je tudi sam začel izsledovati neznanega storilca. Naslednjega dne je pozval k sebi svojega slušatelja dijaka Markhama, ki je bil pri njem za asistenta. Ko je Markham prišel, pa je našel v svojo grozo in začudenje profesorja v krvi na tleh. Lobanja je bila nartrta, najbrže od udarcev s sekiro. Markham je poskusil vse, da bi svojega učitelja spravil k zavesti, toda njegov napor je ostal brez uspeha. Turner je kmalu nato umrl.

Značilno je, da so se pri preiskavi po profesorjevi smrti našle vse vprašalne pole v Turnerjevem predalu, kamor jih je tat očitveno položil, da bi odvrnil sum od sebe. Oblasti sklepajo, da se je tat z ukradenimi dokumenti vrnil na univerzo v profesorjev kabinet, kjer je hotel pole položiti na prejšnje mesto. Ko je na talet na profesorja: se je prestrašil odkritja in je navall na Turnerja s sekiro ter ga pobil do smrti.

Drago življenje

Italija zahteva za svojega podanika, ki je bil usmrčen v Afganistanu, skoraj milijon lir odškodnine.

Rimska agencija Stefani je te dni razburila italijansko javnost z novico iz Afganistana, kjer je bil nenadoma usmrčen inženjer Piperno.

Piperno je bil italijanski državlján. Namešeno je bil kot tehnik pri javnih delih, kjer je bil zaposlen na podlagi posebnega dogovora med italijansko in afganistansko vlado. Pred enim letom je bil pozvan na policijo. Orožnikom, ki so prišli osebno piti, pa se je upiral ter je enega izmed njih ustrelil. Radi tega čina so ga oblasti zaprle in obsodile na smrt.

Takoj, ko je doznalo italijansko zastopstvo v Kabulu za smrtno obsodbo, je podvzelo korake za oprostitev inženjerja. Poslaniku se je po dolgih intervencijah končno posrečilo doseči preklic obsodbe na smrt. Zato pa je moral plačati visoko odkupnino, da je bilo ugodno njegovi želji. Denar so prejeli potomci umorjenega policaja, kakor je to običajno v tistih krajih. Sorodniki so inženjerju vse odpustili in sodnija je določila, da se Piperno izpusti na svobodo.

Vlada, ki je inženjerju obljubila prostost, pa ni držala besede. Piperno je radi tega porabil prvo ugodno priliko in pobegnil iz ječe. Bežal je v pravcu proti ruski meji in ko je bil že blizu cilja, je iz neznanega vzroka prekinil pobjavo in se javil pri afganistanskih oblastih, ki so ga zopet zaprle. Dne 26. maja je italijanski poslanik zopet izposloval obljubo, da se Piperno izpusti iz zapore. 2. junija pa je bil inženjer naskrivaj usmrčen.

Italija je proti temu energično protestirala in sedaj zahteva zadoščenje. Mussolini je poslal afganistanu poslanika v Rimu posebno noto, v kateri zahteva med drugim: da se izvrši javna obžalovalna manifestacija v Kabulu za obiskom afganistanskega zunanjega ministra Italijanskemu poslaniku in da izkaže četa afganistanskega vojaštva Italijanski zastavi posebno čast; da se vrne krvna odkupnina, ki je bila plačana v dobri veri, toda zaman v nametu, da doseže Piperno svobodo; in končno, da se izplača italijanski vladi odškodnina v znesku 7000 funtov šterlingov, kar znaša okoli 860 tisoč italijanskih

lir. Afganistanska vlada še ni odgovorila na to zahtevo Italije, toda sigurno je, da jo bo morala izpolniti.

× **Lolalska nesreča.** Na letališču Rebstock pri Frankfurtu ob Menu je strmoglavilo v soboto ob 7. zvečer iz doslej neznanh vzrokov veliko letalo iz višine 400 metrov na tla, kjer se je popolnoma razbilo. Pilot Bisler je bil takoj mrtve, njegov spremljevalec Spiekar pa hudo ranjen.

× **Ljubzenska tragedija v starem Egiptu.** Na enem novo odkritih grobov v Asuanu v Gornjem Egiptu je naletel te dni znanstvenik na napis, ki ga je dal vklesati na grob nemara očs samomoričel. V napisu veli oče, da ne more razumeti dejanja hčere in da so dekleta postala zadnje čase tako čudna. Iz tega se vidi, da so bila že takrat pred 4000 do 5000 leti dekleta včasih čud-

na, kakor se izražajo stari ljudje, ki ne morejo razumeti srčnih boli svojih otrok, čeprav so bili enkrat sami mladi. Vse kaže, da gre v tem slučaju za grob dekleta, ki je storilo samomor iz nesrečne ljubezni.

× **Vodometi na newyorških ulicah.** Ker vlada sedaj, kakor tudi marsikje v Evropi, naravnost strašna vročina v Newyorku, skrbi tamonajša mestna občina zopet za ohlila dila kakor lani. Po ulicah so odprti hidranti, iz katerih brizgajo tanki curki vode. Okrog teh vodometov je ves dan polno ljudi, ki se hlade. Marsikdo se postavi pred curek, čeprav je popolnoma oblečen, ker misli, da bo sicer umrl od vročine. Okrog vodometov se podi seveda vse polno paglavcev v kopalnih hlačah.

Darujmo za sokolski Tabor!

Sokol

Sokolski zlet v Prekmurju

VII. zlet mariborske sokolske župe v Murski Soboti preteklo nedeljo je uspel najsilnejše. Slavnosti se je udeležila ogromna množica prebivalstva. Pri razvitu prapora sokolskega društva v Murski Soboti sta govorila kumica sestra Kodrova in starosta JSS br. Gangl, ki je v svojem govoru naglašal važnost vzgoje za državno in narodno misel ter pomen sokolskega zleta v Murski Soboti za narodno probujbo ob severni meji naše države. Govor staroste Gangla je bil sprejet od sokolstva kakor tudi od navzočega prebivalstva z navdušenim odobravanjem. Po razvitu prapora se je razvil sprevod s sokolsko konjenico na čelu. Pred mestno hišo je pozdravil Sokole domačin gerent dr. Šömen, ki se mu je zahvalil za pozdrav župni starosta br. Julče Novak. Popoldne so se vršile v parku grofa Szaparyja izbirne tekme in skušnje, javni telovadbi pa je prisostvovalo nad 5000 ljudi, ki so žvahnjo pozdravljali Sokole pri njihovem točnem izvajanju telovadnih točk. Murska Sobotna je bila v pozdrav Sokolom okrašena z zastavami. Mnoge hiše so bile okrašene tudi s cvetjem in zelenjem. Zlet Sokolstva v Murski Soboti je ustvaril pogoje za razširjenje sokolske misli v Prekmurju in ni dvoma, da se bodo v bližnji bodočnosti že pokazali sadovi. Slavnosti so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblasti, med njimi tudi mariborski veliki župan dr. Pirkmaier.

Okrožni pešizlet kamniškega okrožja v Komendo

Ljubljanska sokolska župa je razdeljena zaradi svoje obsežnosti na več okrožij, ki imajo namen sosedna društva medsebojno podpirati in v tehničnem oziru združevati in nadzirati. Sokolska društva kamniškega okraja tvorijo tudi svoje okrožje, ki mu načeljuje br. Terpinec iz Kamnika. Za preteklo nedeljo je napovedalo načelstvo okrožja pešizlet v Komendo, kjer se nahaja mlado sokolsko društvo. Kot zbirališče vsa članstva je bila določena vas Moste, od koder se je vršil pohod v Komendo, oziroma v Kapljo vas, kjer je bila pri br. F. Vodetu napovedana javna telovadba. Pešizleta so se udeležila skoraj vsa okrožna društva, vendar pa bi bila udeležba lahko večja, zlasti iz najbližjih društev, kar kaže, da se nekateri člani, v prvi vrsti pa članice premalo zavedajo svojih dolžnosti.

Ko se je sprevod ustavil pri br. Vodetu je zbrano članstvo v imenu domačega društva pozdravil starosta br. Vuga, v imenu okrožja pa načelnik br. Terpinec, nato pa je spregovoril v imenu župe župni delegat br. Milko Krapež in v kratkem in jedrnatem nagovoru očrtal pomen sokolske ideje.

Po razhodu so imeli vsi oddelki takoj izkušnje za javno telovadbo, ki se je vršila ob petih popoldne na vrtu br. Vodeta. Številčno sicer telovadba ni bila na vrhuncu, sicer pa kažejo vsa društva enotnost v izvedbi in pravo stremeljenje za dosego dobrih telovadnih uspehov. Nastopili so sledeči oddelki: moški naraščaj, ki je izvajal proste vaje, ženski naraščaj in sicer en del proste vaje, drugi del pa vaje s palicami, člani in članice medletne proste vaje. Članov je nastopilo 40, članic pa 16, kar je premalo. Izvedba prostih vaj ni bila slaba, člani so jih izvajali ob dežju in je bil splošni vtis dober, vadili pa so samo prve tri vaje. Isto velja tudi za proste vaje članic, malo več pazljivosti v skladnosti in kritju ter nekaj več zaokroženosti, da ne bodo

preveč trde, in vaje bodo dobre. Nastopila je tudi vrsta na bradiji, sestavljena iz raznih društev. Vaje, ki so jih pokazali niso bile sicer prvostvorne, je pa med članstvom nekaj telovadcev, ki bi s trajnimi vežbami lahko dosegli čedne uspehe. Občinstva na telovadišču sicer ni bilo veliko, zato pa ga je tem več stalo izven ob ograji. Po telovadbi je brat iz Kamnika nagovoril občinstvo in telovadce ter v izbranih besedah očrtal pomen Sokolstva za narod.

Zabava, ki se je vršila na dvorišču br. Vodeta je bila živahna in jo je posetilo mnogo domačega občinstva. Mestna godba iz Kamnika je pridno in dobro igrala. Pozneje so dohajali tudi ognjegasci, ki so se vračali iz svoje prireditve v Mengšu. Pešizlet tega okrožja je bil splošno zadovoljiv.

Šišenski Sokol. Nedeljska javna telovadba šišenskega Sokola je nadvse častno uspešla, če tudi jo je nekoliko motil dež. Tekmovalne vaje članov in vaje s palicami je izvajalo 17 članov in gojenk. Članske proste vaje pa potrebujejo še nekoliko opipljenja. Burno pohvalo občinstva pa je žela zvrnoma vrsta na bradiji. Lepo so bile izvajane društvene skupinske proste vaje za moško in žensko dečo. Dobro izvedene so bile zlasti vaje moškega naraščaja s kijl, ravnotako tudi skupne proste vaje članov in članic ter vaje ženskega naraščaja po Dvorakovi »Humoreski«. Pri zaključni skupini je sodelovalo nad sto oseb. Žal, da je morala odpasti orodna telovadba vseh oddelkov radi slabega vremena. Pri telovadbi in vesolici, ki ji je sledila, je sodelovala godba Dravske divizije. Prireditve, ki je bila dobro obiskana, je pokazala lep napredek in dokazala, da vrši Sokol v Šiški vestno in smotreno svoje delo.

Sokolski dan v Zagrebu. Sokol I. v Zagrebu priredi 21. t. m. »Sokolski dan«, ki bo obsegal celo serijo prireditev. Popoldne bo v društveni telovadnici slovesno odkritje spominskih plošč bratoma dr. Caru in Popoviću, poprej pa še tekme naraščaja. Popoldne bo povorka, nato pa javna telovadba. Prireditve bo zvečer zaključila glasbeno - telovadna akademija.

Sokol v Otočcu je imel 7. t. m. javno telovadbo, na kateri so poleg vseh sokolskih oddelkov nastopile tudi čete vojaštva. Prireditvi je prisostvovalo nad 1000 gledalcev, za tamkajšnje razmere rekordno število.

Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Spodnji Šiški je prejelo sledeče zneske ter se darovalcem tem potom najiskrenejše zahvaljuje: g. Jos. Javornik, Žalna, 100 Din, g. dr. Gusto in g. Henka Rožič 24 Din, g. Rotar, otok Hvar, 60 Din, g. Drago Frank, 250 dinarjev. — Posnemajte!

Priprave za predvojaški vzgojo mladine v CSR. V praškem ministrstvu za narodno obrambo se pripravlja načrt o predvojaški vzgoji mladine. Ta načrt je v direktni zvezi s skrajšanjem vojaškega roka na Češkem, ki bo trajal po novem zakonu samo devet mesecev. Predno pa se uvede ta reforma, je potrebno, da dobi moška mladina neko predizobrazbo v šoli. Vojaška vzgoja bo znatno olajšana s tem, da je na Češkem sokolska organizacija zelo razširjena. Pristojne oblasti so že sedaj izdale šolskim nadzornikom navodila, kako je treba postopati v šoli, da se olajša vojaško breme pri poznejšem službovanju. Poleg telesnih vaj se bo v šolah počevalo spoznavanje kart in diagramov, predvajali se bodo filmi iz vojaškega življenja itd. Tako se pripravila CSR na štednjo tudi pri vojaških izdatkih in gleda, kako bi zmanjšala breme svojim državljanom v aktivni vojaški službi.

krat še večji nego je dandanes in na Kalvarijo so dan za dnevom romale pobožne ženice.

Veronika je bila tačas še zaščitnica mesta in vse je verovalo vanjo. Rane, ki jih je kazal sv. Rok na Malem gradu, so bile takrat še večje nego so dandanes in bolj krvave.

V kamniško »keho« so žandarji dnevno priganjali rokovnjače, ki so jih naložili na deželi. Iz Kamnika so morali potem pešice v Ljubljano — žandarji in ravbarji. Purgarji pa so zmajevali z glavami in babnice so ropotale z jezički. Idile ni več. Svet je postal moderen.

NOGAVICE KLJUČ

so najboljše in najcenejše kaiti trpežnost enega para nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

je ista kot trpežnost štirih drugih parov. 33-aj

Ugite in pripravljate na!

J. Suchy:

Lithopolitana

V tistem čas, k' je bio še žit' v klas' kakor govori narod, so v Kamniku živel i životarili, kakor jim je pač neslo, različni ljudje, ki si pa, dasi so bili deljeni v kaste, niso toliko nagajali, kakor je to dandanes tudi drugje v navadi. Skratka bili so takrat še patriarhalni časi.

V modi so bile brade, dolge častitljive a la Maksimilijan mehiški. Prav lep eksemplar take brade je bil rojak Lovro Toman.

Kamniške dame in damice so se ponašale z dolgimi lasmi, katere so vpletale v dve debeli pleteni kiti, ki so se na pol pota navzdol zopet lepo zavili do izhodišča kite, tako da je vse skupaj viselo v približno četrtemeterski dolžini po hrbtu nizdol. Saj ste katerikrat videli sliko rajne Elizabete. Tako neka-ko tedaj.

Takrat je bila še krinolina v modi in tisti vrhu pompadur-frizure čepeči kotetni slamiček. ki ga je pozneje zamenjal florentinar s pentljami in trakovi. Vse »boljše« dame so nosile židane obleke in tudi one patriarhalne kamniške manice, ki so nastopale v avbah in pecah: so nosile židana krila a la

krinolina. Žene majhne postave so v krinolini izgledale kakor balončki. Kje je bila takrat še bubifrizura?

Ko še ni bilo »ajzenpona«, so kamniški dandaji tistih časov izprehajali svoje boljše polovice, zakaj samo te so hodile v družbi mož, v lepih komodnih kočijah ali saneh seveda brez »fedrov«, tako da se je marsikaka krinolinica pri pretresu hočešnoče prilagodila zapognjeni obliki sedeža. Drugi dan je moral potem kovač spraviti krinolino zopet v ravnotežje. Tisti sani, ki jih je uporabljal kamniška haute volée, so imele obliko laboda z navzgor obrnjenim koničastim sprednjim delom. Konji so s svojimi zvončki pritrkavali v ubranih akordih, da je bilo veselje poslušati.

Kje so bile rožice ... Da so bile prve vrste klopi v kamniških cerkvah od pamtivekov v dedni lasti patricijskih families, je notorično, zakaj še danes so dedne. Koliko šume-nja je povzročalo, ko se je ta ali ona purgarica izprehajala po cerkvi ter prišedši pred svojo klop z ropotom odprla vratica, češ evo me, ki kličem »Jahr-hunderter in die Schranken«!

Kamničani tistih dob so bili gurmani. Ko je prišel čas, so se vrstili lovi na ključače, na jerebice in divje peteline

gamze in srne, zajce in postrvi. Njihove hčere so se učile kuhati pri Maliču ali pri Slonu v Ljubljani, nekatere celo Sa-cherju na cesarskem Dunaju. Ropotaja, to ni bila tako enostavna stvar.

Da so bili pri višjih oblastih dobro zapisani, je gotovo, zakaj drugače bi jim ne bili dodelili elitnega polka, ki so mu poveljevali madžarski in hrvatski baroni in grofje, a la grofa Kekeljevich in Draškovič.

Skoraj vsa tačasna ljubljanska nemška porodica je letovala v Kamniku, kar je neslo seveda lepo vsoto Konventions-münze in rajnov.

Znan dandy tistih časov je bil Cene-tov Pepe na »placu«. Ko si je pozneje nekoliko ohladil vročo kri, je rad pripo-vedoval, kako je to ali ono »izpeljal« ter tozadevno konkuriral za mekinj-skim grofi in baroni.

Pri Fidelu na Štuni so takrat izdelo-vali kožuhe, tiste pristne kranjske ko-žuhe z vžitimi rožami na hrbtu. Kdo bi se danes upal nastopiti v kožuhu tistih dob. V Podgorju ni bilo kmeta, ki ne bi bil nosil Fidelovega kožuha.

Spominjam se, kako so takrat čistili sneg z državne ceste iz Kamnika v Ljubljano. Po deset parov konj je bilo vpreženih v voz: ki je rezal visoki sneg

ter ga odmetaval na desno in levo in vsakih 14 dni so vozili nešteti vozovi kamniški »purtel« na Ljubljansko polje. Črne zastavice ob vozech so značile ne-varni transport in vojak so spremljali karavano.

Fitalca na Zapricah je bila takrat pri-bežališče tajne ljubezni. Dokaj solza je rosilo tla in ni prav nič čuda, če so baš na tem kraju vzrastle smreke v raz-košju in opremi indijskih dežela.

Graščina Zaprice je bila splendid iso-lation dunajske aristokratske porodice, — zaprt svet. In spodaj v »bajaru« so rastle trstike.

V poprejšnjem kopališčnem parku je ropotal takrat še mlin ter so se tuici in domačini kopali v konjskem »toniu« v Nevljici.

Pri Schnabelu so izdelovali porcelan, Praschnikerjeva cementarna je slovela in nič manj ni bila izdatna Černa, kjer se je pridelovala rdeča prst za sna-ženje villic in nožev. Po 5 krajcarjev je stal škrncelj in velika je bila zaloga.

V postu so dominirale »poparijene« preste in »štokfiš«.

Pred vhomom na pokopališču se je ovekovčel stari Koželj, ki nam je v sli-ki prav realistično predočil minljivost vsega. Sv. Krištof na Zalah je bil ta-

Gospodarstvo

Občni zbor Saveza trgovcev

Zagreb, 15. junija.

Včeraj dopoldne je imel Savez trgovcev v Zagrebu svoj redni letni občni zbor, ki ga je otvoril predsednik gosp. Ernest Grünwald z daljšim govorom, v katerem je očrtal gospodarski položaj trgovcev. Lansko leto je bilo najtežje po vojni, ker je bilo v znamenju dviganja dinarja in pomanjkanja denarja. Zato je bilo veliko insolvent in prisilnih poravnjav, ki so veletrgovino silno otežile. Govoril je potem o škodi, ki jo povzročajo trgovcem razne carinske tarife, o železniški tarifi in politiki in o raznih odredbah in zakonih, kakor tudi o velikih davčnih dajatvah trgovcev.

Iz govora gosp. Grünwalda se je zrcalilo splošno gospodarsko stanje naše države v preteklem letu. Končno je pozival trgovce, naj imajo več smisla za stanovsko organizacijo, ker jih mnogo silno škoduje trgovskemu stanu s svojim ponašanjem.

Potem je prečital tajnik gosp. Juhn poročilo o delovanju Saveza v preteklem poslovnem letu. Vsa poročila so bila vzeta na znanje.

Končno je bil izvoljen nov odbor. Izvoljeni so bili: za predsednika zopet Ernest Grünwald, za podpredsednika pa S. Milinović in M. Milič.

S hmeljskega tržišča

Zatec (ČSR), 10. junija. Razpoloženje in cene na hmeljskem tržišču so zelo čvrste. Plačuje se od 3900 do 4000 Kč za 50 kg. Lastniki hmelja pa ne ponujajo svojega blaga, nego ga zadržujejo. Tudi promet in cene tranzitnega hmelja so se dvignile. Stanje hmeljskih nasadov je neenako. Nekrila te ušice se tako hitro množijo, da se je že pričelo s škropljenjem. Ves okoliš je torej okužen po ušici, posebno pa hmeljniki v nižavah. Hmeljska ušica je okužila tudi nasade na Bavarskem, Vrtmnerskem, in Alzaciji in Belgiji. Iz vsega tega se lahko sklepa, da bo letina 1925. neznatna. Kakor se iz Angleškega poročila, se je že dovolil uvoz tujega hmelja iz leta 1923. in še starejšega. V Zatecu se je baje blizu 1000 stotov tranzitnega hmelja nakupilo za Anglijo.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (15. junija). Notirale so danes: pšenica: baška, 10 vagonov 445; turščica: baška, za junij, 2 vagona 180. Tendence mlačne.

Indeks cen v veletrgovini v maju 1925. Je preračunan na 1933, ako vzamemo za podlago, da je znašal leta 1913. 100. Indeks cen je padel v primeri z mesecem aprilom t. l. za 71 točk (aprila je znašal 2004), torej je padel za 3,5 odst. V mesecu maju so nazadovale cene napram aprilu v teh skupinah: živila in živalski produkti, sadje in povrtnina, stavbni material, kolonialno blago in industrijski proizvodi, naraste pa so pri poljskih pridelkih. Lanskaja maja je znašal indeks v veletrgovini 1911. Tečaj dinarja je bil tedaj na newyorskem borzi 124, letos pa 163.

Izvoz žit iz Jugoslavije v aprilu 1925. Je znašal 3513 ton (v marcu t. l. 3778) v skupni vrednosti 73,1 milijonov dinarjev (v marcu 63,2). Jaje se je izvozilo v aprilu največ v Švico (za 27,2 milijona dinarjev), v Italijo (16,32) in v Nemčijo (15,7).

Izvoz lesa v aprilu 1925. Meseca aprila t. l. je izvozila naša država v inozemstvo 96.611 ton stavbnega lesa (v marcu 1925. 96.701) v skupni vrednosti 111,1 milijonov dinarjev (marca 126,8). Lesa se je izvozilo v aprilu v Italijo za 81,9 milijonov dinarjev, na Madžarsko 8,6 in v Grčijo za 4,5 milijonov dinarjev. Vsega skupaj je znašal izvoz lesa v tem mesecu 12.809 ton (v marcu 21.186) v vrednosti 23,3 milijonov dinarjev (marca 6,2). Največ lesa je izvozila naša kraljevina v tem času v Italijo (za 11,9 milijonov dinarjev) in na Madžarsko (za 0,9).

Promet v jugoslovenskih lukah v prvem polletju 1924. Agence Economique et Financiere je izračunala te-le številke za uvoz in izvoz blaga preko jugoslovenskih luk v prvem polletju 1924. (v stotih): Split 2.536.443, Sušak 202.176, 784.700, 986.876, Šibenik 195.784, 617. 962, 813.746 in Bruz 150.573, 495.762, 646.335, skupaj je znašal torej uvoz 1.154.096 in izvoz 3.829.304 ali celotno 4.983.400 stotov.

Povišanje dividende Našičke? Te dni se je vršila v Ženevi seja upravnega sveta Našičke, na kateri je razpravljalo o raznih vprašanjih, nanašajočih se na posestrime tega podjetja. Občni zbor delničarjev bo v oktobru ali novembru, iz krogov Našičke se doznava, da se bo letos izplačala večja dividenda kot lani. Doslej je plačevala Našička dividendno po 4 švicarske franka, dočim se mora letos računati na 5 ali celo 6 frankov.

Nacionalizacija Eisler & Ortlebe. Te dni je bila vpisana v trgovinski register okroglega sodišča v Travniku v Bosni tvrdka »Krivaja«, delniška družba za gozdno industrijo, ki je nastala iz nacionalizacije prejšnjega podjetja Eisler & Ortlebe. Vrednost te tvrdke se je ocenila na 90 milijonov dinarjev, za katere dobi sedaj 266.395 delnic nove družbe po 250 dinarjev nominalno, dočim jih dobi država 93.600. Neznatno število delnic, ki še preostane, odpade na druge podpisnike.

Razstava na Rekt. v letošnjem avgustu se bo otvorila na Rekt. razstava industrijskih, trgovinskih in poljedelskih proizvodov. Priprave so že v polnem teku. Razstavo bo otvoril, kakor se govori, ministrijski predsednik Mussofni sam. V zvezi z razstavo priredi italijanski avtomobilski klub propagandno vožnjo svojih tvrdk na Rektu, ki se je udeležiti nad 500 avtomobilov,

Paroplovni družbi Adria in Lloyd Triestine sta dovolili precejšnje vozne olajšave za razstavno blago, nekatere predmete bosta prevažali celo zastoni. Zanimivo je, da se bo vršila ta razstava skoraj istočasno z našo veliko Jadransko razstavo v Splitu.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. junija ponudbe glede dobave 100 kub. metrov mehkih desk. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 31. junija t. l. pri komandi 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani glede dobave 400 kub. metrov drv za kurjavo. Dne 4. julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave železnih delov za štedilnike. Dne 8. julija t. l. glede dobave osi, dne 9. julija pa glede dobave 120 ton negešenega apna. Dne 9. julija se vrši pri upravi barutne v Kamniku ponovna ofertalna licitacija glede dobave strojev, sodov od keramike, cinka, solne kisline, svinecne pločevine in grafit - pirometrov. Dne 10. julija pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave krovne železne konstrukcije; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 220 ton portlandcimenta. Dne 11. julija pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave železnih pragov, mila, dekstrina, masti in olja; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu pa glede dobave gradbenega materiala ter posameznih. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Italija opozarja na krošnjarije v Jugoslaviji. Trgovska in obrtniška zbornica v Trstu opozarja vse interese na to, da je krošnjarije v Jugoslaviji strogo prepovedano in da zato v bodoče ne bo več jemala v poštev pritožb, ako se krošnjarijem pri nas zapleni blago.

Dividenda Avstrijskega kreditnega zavoda ostane, kakor poročajo z Dunaja, kakor lani, t. i. 9000 avstrijskih kron za delnico.

Znižanje izvozne carine za olje v Rumuniji. Rumunska carinska komisija je sklenila v svrhu dvigovanja rumunskega izvoza, znižati izvozno carino na težko olje, ki je sedaj znašala za vagon 10.000 lejev, na 5000, in za lahka olja od 4000 na 1000 lejev. To znižanje velja za čas od 1. maja do 30. septembra 1925.

Tehnični sejem na Lipškem. Od 27. avgusta do 9. septembra se vrši na Lipškem tehnični vselejem. Največja razstava vseh vrst orodja za predelavo kovin in lesa.

Obnova severnoiranskih premostovnikov. Znano je, da so bili vsled vojne uničeni skoraj vsi premostovniki na severnem Francoskem. Pred vojno se je v njih nakopalo približno 2.283.000 ton premoga na mesec. Kakor poročajo »Informations«, je znašala produkcija meseca aprila 1925. je 2.341.000 ton, torej za 58.000 več kot pred vojno. Vsi premostovniki na severnem Francoskem so že popolnoma obnovljeni in obratujejo sedaj normalno.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke pomenjajo povpraševanje, druge ponudbo, v oklepajih pa zaključke.) **Vrednote.** 7% inv. posojilo 61,50—63 (62), Vojna škoda 199—0, Celjska posojilnica 200—205, Ljubljanska kreditna 225—265, Merkantilna 100—105, Praštediona 798—808, Slavenska 68—0, Kreditni zavod 185—195, Strojne 0—134, Vevče 100—112, Stavbna 265—280, 4,5% zastavnice Kranjske deželne 20—0, 4,5% zadolžnice Kranjske deželne 20—0. — **Blago.** Les: smrekovi in jelovi hlodi, od 25 cm prem. napr., fco nakl. post. 250—0, hrastovine vozovne deščice 44 mm, 2,65 m, 54 mm, 2,85 m, fco meja 1400—0, smrekove in jelove deske, 13, 20, 25, 30, 40, 50 mm od 18 cm šir., paral. ostrorobne, fco nakl. post., 2 vagona, 630—630 (630); bukova drva, 1 m dolga, fco Skopje, 1 vagon, 30—30 (30), čreslo suho, letošnje, zdravo, v ovojih, fco nakl. post., 2 vagon, 35—35 (35); poljski pridelki: pšenica Rosafé, par. Postojna trans. 0—460, avstralska, par. Postojna trans. 0—450; otrobi pšenični, jita vrece, fco Ljubljana 0—200, ječmen, oruz, srbski, 60 kg, fco Ljubljana 0—325; turščica, par. Vinkovci 0—200.

ZAGREB. V efektih je tendenca nespremenjena. Bančni papirji so trgovali ob nespremenjenih tečajih. Prometa je bilo malo. — Vsled nadaljnega porasta dinarja je bila v devizah tendenca slaba in tečajji so zaznamovali nadaljni padec. Blaga je bilo dovolj. Tudi povpraševanje je bilo precej živahno, vsled česar je bil promet srednji. — **Notirale so devize:** Dunaj 809—821, Berlin 1362,50—1377,50, Budimpešta 0,0825—0,0825, Italija izplačilo 226—229, London izplačilo 278,85—281,85, Newyork ček 57,88—57,98, Pariz 273,50—278,50, Praga 169,75—171,15, Švica 1114,50—1124,50, ček 1113—1123. — **Valute:** šilingi 8,12—8,24. — **Efektii:** bančni: Litorale 0—59, Trgo 7—9, Eskompta 103—103, Poljudjelska 0—17,50, Kreditna Zagreb 105—107, Hipo 57—57,50, Jugo 100—101, Ljubljanska Kreditna 0—252,50, Obrtna 58—59, Praštediona 800—805, Slavenska 70—71, Srpska 130—131, industrijski: Eksploatacija 36—37, Drava 0—160, Dubrovačka 700—0, Sečerača Osijek 0—5,60, Nihag 41—42, Gutmann 0—355, Slavkovo 157, Slavonija 42—42,50, Trbovlje 0—360.

BEograd. Notirale so devize: Amsterdam 2315—2335, Dunaj 8,14—8,16, Berlin 1365—1375, Italija 226—226,50, London 280—280,50, Newyork 57,50—57,60, Pariz 278—279, Praga 170—171,125, Švica 1119—1121. — **Tendenca mlačna.**

CURIH. Beograd 8,95, Newyork 515, London 25,02, Pariz 24,90, Milan 20,15, Praga 152,75, Budimpešta 0,00725, Bukarešta 2,40, Sofija 3,75, Dunaj 72,50.

TRST. Efektii: obligacije Julijske Kraljevine 75,90, Živnostenska 282, Assicurazioni Generali 12,110, Rionione Adriatica A 3980,

Rionione Adriatica B 4000, Cosulich 334, Dalmazija 260, Libera 537, Lloyd 5750, Ozeana 175, Triplicovich 461, Dalmazija cement 670, Split cement 488, Krka 405; devize: Beograd 44,60 — 44,90, Dunaj 355 — 365, Praga 75,70 — 76,20, Newyork 25,55—25,65, Curil 494 — 497; valute: dinarji 44,25 do 44,65, 20 zlatih frankov 99 — 100, zlati lira 489,23.

DUNAJ. Beograd 12,34 — 12,38, Berlin 168,79 — 169,39, Budimpešta 99,49 — 99,89, Bukarešta 3,28 — 3,30, London 34,46—34,56, Milan 27,62 — 27,74, Newyork 709,35 do 711,85, Pariz 34,22 — 34,38, Praga 21,02 do 21,10, Varšava 136,10 — 136,60, Curil 137,73 do 138,23; dinarji 12,29 — 12,35, dolarji 706 do 710.

PRAGA. Beograd 59, Dunaj 475,50, Berlin 804,50, Rim 132,125, Curil 656,50.

BERLIN. Beograd 73,15, Dunaj 590,57, Milan 16,32, Praga 12,43, Curil 814,75.

Sport

Tekme za državno prvenstvo v nogometu

Zmagovalca: Bačka (Subotica), Gradjanski (Zagreb). — Tekma Jugoslavija: Hajduk neodločena.

Vsi sportni krogi naše države, mogoče tudi oni krogi, ki se sicer ne zanimajo v preveliki meri za sport, so v nedeljo z veliko napetostjo pričakovali izidov treh nogometnih tekem za prvenstvo države, ki so se vršile v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Zrebo je bil, kakor znano, določil za prvo tekmo sledeči razpored: Hajduk: Jugoslavija: v Beogradu, Sašk: Gradjanski v Zagrebu in Bačka: Ilirija v Ljubljani. Ostješka Slavija je bila prost.

V Zagrebu je šel Gradjanski v boj kot visok favorit in izid te tekme je bil vseskozi že v naprej gotov. Mnogo težje je bilo proročanje o izidu Jugoslavija: Hajduk v Beogradu. Hajduk je v zadnjem času dosegel prav častne rezultate in sta zlasti zadnji dve tekmi proti praškim Vršovcem zelo dvignili njegov ugled, da se je splošno proročalo, da bodo Splitani, čeprav ne z lahkoto, vendarle odnesli zmago. Najbolj so se sportni proroki zmotili glede tekme Bačka: Ilirija. Bačka je pri svoji četrtkovni tekmi v Zagrebu dočela nezasluzeno zmagalo, ker ji je bil Hašk precej nadmočen. Ilirija pa je v zadnjem času dosegla prav zaslužen zmago in je vsak pričakoval, da bo zlasti po zmagi nad A. C. Venezio porazila s svojo kombinacijsko prizemno igro tudi subotiskega prvaka. Že večkrat smo omenili, da je Ilirija moštvu, ki danes po kaže res lepo igro, jutri pa odpove v taki meri, da bi presenetilo tudi pri drugorazrednem klubu. Vzrok za to leži brezdvomno v naših splošnih sportskih priklakah. Prvo moštvo Ilirije je danes v Sloveniji brez resnega konkurenta; to dejstvo ga je na pravilo morda preveč samozavestnega. Ilirija premaga svoje domače protivnike z visokimi diferenciali (Ilirija: Hermes, Ilirija: Primorje). To pa je tudi vzrok, da Ilirija v odločilnih momentih, ko se je treba res pokazati kot pravo borbeno moštvo, odpove, ker se njena samozavest razblini in le prečesto pretvori v nervoznost in nesigurnost. Trema je pri važnih tekmah razumljiva v prvih minutah tudi pri najboljšem moštvu. Toda, ako se vsi igralci zavedajo, da so na svojem mestu, se mora terna takoj izgubiti. Nikakor ne sme veljati izgovor, da je od prvega gola odvisev potek ostale igre. To ni sportsko. Tolklo v splošnem; v nastopnem pa podajamo poročila o posameznih tekmah:

Bačka: Ilirija 3:0 (1:0)

Bačka: Virag-Kujundžić, Gubić-Sefčić, Vukov, Poljaković-Rudić, Kikić, Kovač, Marčić, Slezak.

Ilirija: Miklavčević-Pogačar, Beltram-Dekleva, Gabo, Lado-Janež, Pevalak I, Oman, Dobrić, Pevalak II.

Tekma ni bila niti z ene niti z druge strani na visokem spetskem nivoju. Bačka, ki je igrala boljše kot v Zagrebu, je očitno dala vse iz sebe ter njeni zmagi nikakor ni oporekati. Vendar v splošnem s svojo igro ni vzbudila velike pozornosti, ker je Ljubljana videla že mnogo boljših klubov. Ima pa svoje dobre strani, ki se izražajo predvsem v nekaterih tehničnih sposobnostih, zlasti v lepem stopingu. Odlična je njena igra z glavo in takojšnjo in precej sigurno oddajanje žoge. Kar se kombinacijske igre tiče, bi ji bila Ilirija ob boljši igri brezdvomno nadmočna. V napadu se je predvsem odlikovala leva stran, Slezak in Marčić ter desno krilo Rudić. Krilska vrsta, v kateri je zlasti srednji krilec Vukov dobro odrezal, je zelo pomagala branilcem, Kujundžiću, ki je dober strelec, sicer pa vsled svoje orjaške stature nekoliko neokretni in nespretni v plasiranju, in Gubiću, pri katerem smo občudovali lep start na žogo. Najboljši igrač Bačke je vratar Virag, ki je branil v izredno krasni maniri. Vedel je, da gre za važno odločitev. Brez najmanjše treme je sigurno ubranil vse.

Ilirija je razočarala. Hotela je pričeti s kombinacijsko igro, ki bi ji bržkone prinesla zmago, toda nesmiselno oddajanje žoge je onemogočilo še tako dobro zamisljeno napadalno akcijo. Pri tem so se pokazale tudi precejšnje tehnične pomanjkljivosti. V krilski vrsti je dočela odpovedati Lado, ki je imel sicer težko nalogo, da drži v šahu nevarno desno stran napada. Tej nalogi ni bil kos. Tudi Gabo nikakor ni bil na višini, toda vendarle pošteno igral. Najboljši igrač vsega moštva je bil Dekleva, ki je pravilno oddajal napadu in močno podpiral igro. Dekleva dobro pregleda momentane situacije, igra mirno, radi česar se v njegovi igri opaža precejšnja zmislčnost. Obramba je delala

la napako za napako. V tem ni niti eden od sicer dokaj zanesljive obrambne trojice zaostajal.

Začetkom se igra v sredini polja. V drugi minuti streljani prosti strel proti Iliriji obrani Beltram. Leva stran napada Bačke izvede lep napad, ki konča v rokah Miklavčevića. Izredno nevaren napad Bačke konča v ofsidu. Kmalu nato sledi prvi zmisljeni napad Ilirije od leve strani, toda Virag se izkaže kot mojster. Bačka pritiska in v 16. minuti pade po veliki zmisljavi pred golom Ilirije prvi gol za Bačko. Napadi Bačke se nadaljujejo. Ilirija pride le še v 21. minuti in v 25. pri kornjerju do vrat Bačke. V 30. minuti ostaneta dva prosta strela proti Bački v bližini gola neizrabljena. Napadi valovijo nato sem in tja, vendar je Bačka v premoči.

V drugi polovici ostro pritiska Ilirija in že izgleda, da bo mogla izenačiti. Toda Bačkina obramba, zlasti Virag, obrani vse. Ilirijanska premoč kmalu ponača. V 10. minuti zabije Bačka vsled napake Beltrama svoj drugi gol in v 11. minuti po nedopustljivi nepazljivosti Miklavčevića tretjega. Igra je s tem skoraj odločena.

V 21. min. diktirana enajstmetrovka proti Bački, edina prilika, da doseže Ilirija vsaj časten gol, ostane neizrabljena. Zastrelja jo Lado na skoraj lahkomiljen način. Posamezni napadi Ilirije ostanejo brez uspeha. Tekma konča ob premoči Bačke.

Prav dobro je sodil g. Pick iz Zagreba.

Gradjanski: Sašk 6:0 (5:0)

Gradjanski: Vokaun-Polić, Dasić-Vragović, Rupec, Hitrec-Babić, Götz, Pasinek, Mantler, Pavleković.

Sašk: Giljanović-Sulejmanpašić, Beranda-Celebor, Plaćek, Mayerle-Sebastian, Sieber, Gavrilović, Götz, Felver.

Izid tekme je bil precejšnje presenečenje. Od prvaka sarajevskega podsaveza, ki je o binokstih gladko premagal zagrebško Concordijo s 5:1 in 2:1, se je pričakovalo boljše igranje. Sašk je popolnoma razočaral. Gradjanski ga je za cel razred prekašal. Njegovo moštvo je dolgo ni pokazalo take igre. Takoj v početku so Zagrebčani pokazali trdno voljo, da morajo zmagati ter so diktirali tempo, ki nikakor ni prijal Sarajevčanom. Od Sarajevčanov pa je bil izredno slab. Od Gradjanskih so igrali vsi igralci dobro. Posebno bi bilo omeniti Dasića. Igral je v obrambi, v krilski vrsti in celo v napadalni vrsti, ne da bi v potrebi manjkal na svojem mestu v obrambi. V krilski vrsti sta bila dobra zlasti Hitrec in Vragović. Napadalna vrsta je bila razen Mantlerja na višini, čeprav je bil Babić že v mnogih drugih tekmah boljše. Mantler je bil prepočasn. Pri Sarajevčanah so vratar in oba branilca, ki sta se zlasti v drugi polovici odlikovala, storili svojo dolžnost. Ostalo moštvo je igralo pod vsako kritiko.

Prvi gol pade že v tretji minuti po Pasineku. Takoj nato prične napad Gradjanskega lepo kombinacijo. Pavleković strelja, strel se odbije od prečke, toda že je Götz na mestu in zabije drugi gol. Sledijo ostri napadi Gradjanskega. Tretji gol pade v 26. minuti, in sicer po prostem strelu, ki ga zabije Vragović iz daljave 18 metrov. Šest minut pred koncem zabije Pavleković četrti in dve minuti kasneje Mantler peti gol.

Tudi v drugi polovici je Gradjanski vedno v premoči. Šesti in zadnji gol za Gradjanskega je avto-gol Bevande.

Sodnik Ružić iz Beograda je bil dober.

Jugoslavija: Hajduk 2:2 (2:1)

Jugoslavija: Nemeš-Ivković, Petrović-Načević, Mahek, Marković-Gjorgjević, Jovanović, Luburić, Petković, Sekulić.

Hajduk: Gazzari-Rodin, Dujmović-Kesic, Kurir, Poduje jun.-Poduje sen., Benčić, Bončić, Markovina, Radić.

Tekma je končala neodločeno. Razmerje kornjerjev 5:3 za Jugoslavijo. Da je tekma ostala neodločena se ima Hajduk zahvaliti le odlični igri svojega vratarja Gazzarija, ki je držal mnogo težkih strelav. Poleg Gazzarija so se odlikovali še Rodin, Kurir, Benčić in Radić. Jugoslavija je nudila izredno lepo kombinacijsko igro, ki se pa ni izrazila v večjem uspehu.

Tekma se je vršila skoraj vso prvo polovico v kazenskem prostoru Hajduka. V 8. minuti so posreči Jovanoviću zabiti prvi gol za Jugoslavijo, kateremu sledi cela vrsta napadov Beogradčanov. V 17. minuti zviša Petković score na 2:0 v korist Jugoslavije. Dosedanji ostri tempo Jugoslavije nekoliko ponača, vendar se Hajduk znajde ter izvede nekaj lepih, toda brezuspešnih napadov. V 22. minuti ustreli desna zveza Hajduka prvi gol za Splitane. Nekoliko ostrih strelav Jovanovića ubrani vratar Gazzari v izredno lepem stilu.

Prvih deset minut druge polovice Hajduk v premoči. V 18. minuti izenači Markovina. Jugoslaviji, ki igra s polno paro na zmago se ne posreči doseči še nadaljnega uspeha za Beogradčane. Po končani igri je sodnik Mazić, ki je bil izvenjski nekaterih napak v škodo obeh strank dober, podaljšal igro. To podaljšanje pa je vsled teme trajalo le osem minut. Tudi v tem času je bila premoč Jugoslavije očitna, ni pa prinesla odločitve.

Tekma bi se morala ponoviti včeraj, v ponedeljek, toda bila je zaradi slabega vremena odgojena na danes.

Druge nedeljske nogometne tekme

MARIBOR: Merkur: Ptuj 2:1 (1:0). V nedeljo se je vršila pokalna tekma med imenovanimi drugorazrednimi kluboma. Po poteku igre in moči obeh moštev bi bil obratnejši rezultat realnejši. Ptuj, ki je pokazal presenetljiv napredek, je bil mnogo boljše na polju v skupni igri, toda neodločnost njegovega napada je bila fatalna. Med tekmo je nastal silen vihar, ki je igro zelo oviral. Sodnik g. Frankl razmeroma zadovoljiv.

BEograd: BSK: Sokol 9:5. Prvenstvo.

REKA: Železničarji (Zagreb): Gloria 2:1.

GRADEC: Sturm: Hakoah 3:1 (0:0).

Prvenstvo.

DUNAJ: V soboto WAC: Amateuri 2:1 (1:1). Vsled tega poraza Amateurje je prvenstvo Hakoah izven vsakega dvoma. Admiria: Rudolfsbügel 2:0 (2:0). V nedeljo: Hakoah: Simmering 3:3 (1:2). Sportklub: Slovan 2:2 (2:2); prijateljska tekma: Floridsdorf: Rapid 2:1 (1:0), Rudolfsbügel: Weisses Elf 4:1 (2:1).

PRAGA: V soboto: Slavija: Vršovci 5:0 (2:0), Viktorija Žižkov: Nuselsky 3:1. Slavija je favorit za prvo mesto. V nedeljo: DFC: ČAFA 1:0 (1:0), Sparta: Čechie Karlin 5:0.

BUDIMPEŠTA: MTK: FTC 0:0.

STUTTGART: F. C. Modena: Stuttgart ter Kickers 2:0.

GDANSK: Berlin: Gdansk 6:0 (2:0). KODANJ: Danska: Švedska 2:0 (1:0). BARCELONA: F. C. Barcelona: Wacker (Monakovo) 2:0.

Odklanjamo demagogijo. Zagrebške »Novosti« pišejo, da je g. Fabris odklonil mesto sodnika tekme Bačka: Ilirija najbrže zato, ker noče, da bi imel neugodnosti, ako zmaga Bačka, kakor jih je imel lani g. Mazić, ko je zmagal Gradjanski. Odločno protestiramo proti takemu pisanju, ker poznamo dobro slučaj z g. Mazićem, ki se je izkazal v Ljubljani kot zelo slab sodnik. Kako sprejema Ljubljana fair moštva in dobre sodnike, vprašajte, n. pr. Venezio, Bačko in g. Picka. Bodite v svoji rubriki sportski, a ne demagoški.

Nov svetovni rekord v teku na 3000 m je nedavno postavil v Stockholmu švedski pravk Wide v času 8:27,5. Dosedanji rekord na to progo je držal Nurmi z 8:23,6.

Službene objave LNP

(Iz seje p. o. 8. VI.)

Verificirajo se naslednje prvenstvene tekme: Hermes: Rapid 2:1, Primorje: Celje 3:2, Maribor: Hermes 2:0, Primorje: Jadran 1:2, rezervi 3:0, Ilirija: Celje 0:0, Jadran: Celje 1:3, Ilirija rez.: Primorje rez. 1:2, Slovan: Svoboda 11:0, Lašk: Slavija 8:1, Merkur: Svoboda (M.) izgubi oba tekmo po § 14, Svoboda (M.): Mura 0:3, Merkur: Ptuj 0:3, Merkur: Mura 4:1. Medklubski odbor v Mariboru se prosi, da vpolje sodniško poročilo o tekmi Ptuj: Svoboda.

Čitajo se naslednji igrači s pravom nastopa kot sledi za S. K. Merkur: Spitan Feliks, Smigovec Hinko, Bezjak Avgust, Weiler Fr., Schuderitsch Roman vsi 18. VI. 1925.

LLAP. (Službeno). Akademski petbol, ki bi se imel vršiti v nedeljo

Dunajski znanstvenik o ljubljanskem kemičnem institutu

V sredo, četrtek in petek se je mudil v Ljubljani odlični prijatelj našega kemičnega inštituta univerze, sloviti koloid-kemič, dolgoletni profesor dunajske univerze, g. dr. Pauli, prvaki znanstvenik na polju koloidne kemije. Nedavno se je vrnil iz Švedske in Norveške, kamor je bil pozvan od tamšnjih znanstvenih akademij, da predava o svojih epohalnih delih o anorganskih koloidih. Poleg velikih slavnosti, ki so mu bile ob tej priliki prirejane, dokazuje o slovesu, katerega uživa naš gost v znanstvenem svetu, dejstvo, da je predlagan Pauli za Nobelovo nagrado, najvišje odlikovanje, ki ga more doseči znanstvenik na mednarodnem znanstvenem polju. Ravno kar je dobil tudi poziv od Argentine, da tam predava o svojih novih preiskavah.

Profesor Pauli je govoril v sredo v kemičnem inštitutu o temi »Allgemeiner Bauplan der anorganischen Kolloide« in si je nato ogledal posamezne laboratorije in naprave kemičnega inštituta ljubljanske univerze.

Gotovo bo naša javnost zanimalo, kako vesele je dobil prof. Pauli o Ljubljani in posebno o kemičnem inštitutu samem.

Njegove besede so v bistvu naslednje: Lično in prijazno mesto Ljubljana s prekrasno okolico je napravilo name največji vtis, enako pa me je očarala prijaznost in gostoljubnost njegovih prebivalcev.

V kemičnem inštitutu, ki mu je bil v prvi vrsti namenjen moj poset, vladalo lepo namučno in znanstveno življenje kljub temu, da so razpoložljivi prostori vsestransko premali in da trpi večina laboratorijev vsled dejstva, da so nastanjeni pod cestnim niivojem v kleti realnega poslojstva. Tu bi bilo brez dvoma treba poskrbeti za razširjenje inštituta v kak novi zgradbi.

Globoke me je ganilo navdušenje, s katerim dela dijaštvo v laboratorijih in se ne plaši pred težavami novih in težkih problemov, katere nam stavlja hiter razvoj kemijske znanosti, in z velikim veseljem sem pozdravil svojega bivšega učenca in sodelavca v inštitutu, katerega je ustvaril in v kljub težkim materialnim razmeram popolnoma moderno uredil. Kljub težki obremenitvi z naučnim in organizatoričnim delom

sem ga videl nadaljevati svoje določene znanstvene dela o ogljikohidratih, posebno o akrobri in celulozi. Veliko njegovo delo o koloidni kemiji akrobri, ki bo podalo temeljni pregled njegovih lastnih preiskav, je doma la končano.

Ne morem pa prikriti težkih ovir, s katerimi se imajo boriti gospodje kemičnega inštituta. V prvi vrsti opozarjam na nerazumljivo malo plačo asistentov, ki kratkoma onemogoča pridobiti tako skupino pomočnikov, ki bi imela toliko znanstveno in naučno izkušnjo, da bi res uspešno podpirala predstojnika inštituta in vodje laboratorijev. V celnem velikem inštitutu sem našel le dva starejša asistenta, ki pozhovnovala delata na idealnem polju vzgoje kemijskega naraščaja. Povdarjam, da prejemajo asistenti na kemičnem inštitutu, ki pod težkimi pogoji opravljajo svoje trudopolno delo in delo polno odgovornosti od zjutraj do večera, plačo, ki ne doseže plače kakih asistentov na inštitutih na Dunaju. Ker pa pomenja asistentsko delovanje na univerzitetnih inštitutih ob enem poglavljenju strokovne in znanstvene izobrazbe, brez katere tudi industrija ne more pridobiti prvotnih moči, pomenja asistentski položaj v Ljubljani direktno škodo v narodno-gospodarskem oziru.

Absolutno enako slabo preskrbljeni so v Ljubljani profesorji, predstojniki inštitutov, ki uživajo na primer le eno štirinajstino onih prejemkov, katere imajo na enaki stopnji profesor na švedskem, od kod ravno prihajam. Kdor je imel priliko opazovati pozhovovalnost, ki navdušuje vse člane inštituta od predstojnika do najmlajšega dijak, mora izražati le sožalje k nasprotju, ki vlada tu med faktno storjenim delom in odškodnino za to delo in opozarjati na škodo, katere mora vsled tega nastati skupnim narodnim interesom. Šole ko bodo merodajni faktorji in pa celokupna javnost odpomogli temu vprašanju, bo dijaštvo in učno osebje moglo ustreči želji, ki sem jo izrazil v svojem nagovoru dijaštvu: »Da naj izpolnjuje svojo najvišjo idealno-nacionalno dolžnost s tem, da zagotovi svoji domovini znanstveno in tehnično temeljito izobrazbo kemike, ki bodo v miru skrbeli na materialni napredek narodnega gospodarstva, v vojni pa s svojimi proizvodi napadali neprijatelje in branili domovino pred grozoto bodoče vojne.«

Dopisi

PRESEJERJE PRI LJUBLJANI. Lepe in koristne poučne izlete je naredila mlada naša osnovna šola. I. in II. razred sta poletela v Pekel pri Borovnici do 2. slapa, III. razred je obiskal Ljubljano, najlepši izlet pa je napravil IV. razred z 31 udeleženci. Iz Presejere (360 m morske višine) je odkorakal v jutro do Rakitne (789 m), kjer je ondodni g. župnik izletnike pogostil s pristnim medom. Od tu so se spustili v globeli Zale, nato pa zopet navzgor k Sv. Vidu (848 m) nad Cerknico, odkoder so imeli krasen razgled na območje Javornik in Snežnik, na Kamniške planine, del Karavank in Julijskih Alp. Po kratkem odmoru je mladina odkorakala v Cerknico in od tam po kosilu na Rakke na železnico.

TRŽIČ. Kolo jugoslovenskih sester v Kranju je povabilo deco meščanske šole, da gostuje s Pečjakovo pravilnico komedijo »Kraljičina z mrtvim srcem« v Kranju. To povabilo je bilo z veseljem sprejeto in se vrši gostovanje v Kranju dne 20. junija. Popoldanska predstava ob 3. uri je naznanjena mladini kranjskih in okoliških šol. Šol. upravitelji naj ukrenijo potrebno, da bo mlada deležna izrednega užitka te igre. Večerna predstava ob pol 2. uri je za odrasle in prosimo, naj se je obširno udeležijo v čim večjem številu. Pripomnimo, da je zanimiva igra napolnila v Trziču petkrat obširno telovadnico v šoli.

TREBNJE. Podružnici Jug. Matice in C. M. družbe priredila v nedeljo dne 21. junija veliko veselico na vrtu g. Alojzija Pavlina v Trebnju s mnogovrstnim sporedom. Začetek ob 3. uri popoldne. K mnogobrojni udeležbi vabita — odbora.

DOBREPOLJE. Od zadnjih volitev se je ozračje našo divno dolino kristalno očistilo, posebno pa po odhodu g. kaplana Martinčiča. Govorili so klerikalni hujskači in priganjači, ki so pravzaprav obžalovali vredni zapejlančki, da se mi napredni, »veri sovražni« elementi motimo, ko smo neprestano poudarjali, da »Kmečka zveza«, ki jo je kaplan Martinčič vodil, ni drugega kot samo zapeljivanje nevednih, ki so mislili, da je njegova beseda sveta. Kaj imate »kmečki zvezarji« sedaj od tega, ko ste samo kimali v zadruzi? Pokažite zapejlančki, kaj ste dobili od »Kmečke zveze« drugega kakor davčne batine, dasi ste nekdo poma-

gali do korit klerikalnim demagoškim kričanjem in razdiranjem. — Naše gasilno društvo pod spetnim in marljivim vodstvom načelnika Kavčiča krepko napreduje ter pripravlja za 28. t. m. vrtno veselico s peštrnim sporedom. Vsa sosedna gas. društva in vse prijatelje gasilstva vabimo k udeležbi.

BOŠTANJ OB SAVI. Uspehi nedeljske sokolske prireditve je bil v vsakem oziru zadovoljiv. Obisk je bil posebno časten iz Sevnice in Rače, izredno številni poset iz okoliških vasi je razveselil dokaz, da se sokolska ideja širi tudi med preprostim ljudstvom. Do lepega gmotnega uspeha so mnogo pripomogli bogati dobijci za srečeval, ki jih je nabrala učiteljska ga. Sancinova po Sevnici. Marljivi nabiralki kakor tudi vsem darovalcem najlepša hvala!

ZAGORJE OB SAVI. Naše ceste so pod vsako kritiko. Pritoževali smo se že neštokrat, a bilo je doslej vse zaman. Sodeč po blankih v »Jutru«, so ceste tudi v Šmarinem in Litiji skrajno zancmarjene. Lititski cestni odbor je, kakor se vidi, izgubil vse zaupanje pri ljudeh. Vprašamo gradbeno inšpekcijo, če ji je znano poslovanje lititskega cestnega odbora? Ali je resnica, da je gradb. inspekcija na vse pritožbe izjavila, da so ceste v najboljšem redu in da je še posebej pohvalilva Hostnik? Kdaj so se zadnji pregledale ceste? Kakšen vtis so imeli gospodje, ki so gazili do gleženj po blatu oziroma požirali na debelo prah? Je li znano gradb. inspekciji, da se cestni možje prav nič ne brigajo za ceste, da prepuščajo ceste cestarju, ki ga je le redkokdaj videti, da dobi volnik mesečno plačo, če vozi ali pa ne vozi, da se redne seje sploh ne vršijo in da pri cestnem odboru marsikaj ni v redu...? Če je gradbeni inspekciji vse to znano, zakaj se ne zane? — Prizadeti.

VEL. DOKNICI (Prekmurje). Šolsko vodstvo v Velikih Doknicah je uprizorilo dne 17. maja Finžgarjevo »Verigo«. Ista igra se je ponovila dne 4. junija na Hodošu. Obe imenovani prireditvi sta bili uprizorjeni v splošno veliko zadovoljstvo tujakinske inteligence in ljudstva. Zahvala gre v prvi vrsti pozhovovalnosti igralcev, ki so prihajali nad uro daleč k vajah, tembolj ker so to državni uradniki, ki so žrtvovali svoj prosti čas za narodno prosveto v krajih, kjer se je uprizorila prvič slovenska igra. Hvalavredno je, da so se udeležili na Hodošu predstave tudi ljudje, ki večinoma ne razumejo slovensko, grajati na moramo, da je neki gospod,

ki prakticira na kr. pošti v Velikih Doknicah in hoče postati v kratkem naš državni uradnik, prepeval med predstavo v gostilniškem prostoru madžarske pesmi za odrom.

NOVA CERKEV PRI VOJNIKU. Šolska mladina III. in IV. razreda je poletela dne 9. junija v Ljubljano. Ogledala si je muzej, učiteljsko tiskarno in se povzpela na Grad, odkoder je občudovala krasoto naše domovine. Zahvaljujem se tem potom rodbinam Gobčevi in Gorikarjevi za brezplačen prevoz učencev, krajnemu šolskemu svetu za primeren prispevek ter železniški upravi, ki nam je preskrbela proste vozeve, da je bila vožnja res udobna. — Upravitelj.

Književne opombe

Trgovska korespondenca

Spisala profesorja Albert in Franjo Sič. Založil Trg. društvo Merkur za Slovenijo v Ljubljani. V. 8. 462 str. Cena vez. 80 Din, po pošti priporočeno 6 Din vez.

Ravnokar izšla knjiga je sestavljena na podlagi praktičnih izkušenj in obsega vsotvarino, ki spada v okvir trg. korespondence in bančnega dopisovanja. V metodičnem oziru znači delo znamenit napredek dosežanih domačin in tujih knjig te vrste: vsi trgovski slučajji se namreč vršijo pri isti firmi, tako da se more učenec ali uslužbenec seznaniti v istem kontorju z dopisi vseh vrst, ki jih piše ob raznih prilikah svojim trg. prijateljem in bankam, ter z vsemi odgovori, ki jih prejme od njih. Pregledno ter po najnovejših običajih in predpisih so sestavljeni oddelki o uporabi telegrafa, pošte, poštnehranilnega (prej čekovnega) urada, o specijaciji, carini in prekmorskih dobavah. Seznam rečenic omogoča porabo raznovrstnih oblik v dopisovanju, bogata zbirka nalog bo predvsem dobrodošla šolam, stvarno kazalo pa nas obvešča o predmetu, ki nas slučajno v knjigi zanima. Posedbo skrb sta avtorja posvetila stilistični strani, da je delo tudi v tem oziru na višku.

Priznanje pa velja tudi pozhovovalnemu trg. društvu Merkur, ki je obsežno knjigo z nemalimi stroški založilo zgolj z namenom, da odpomore obširni potrebi naših trgovskih šol in da poudari vsem zainteresiranim stroko zanesljivega svetovaleca. Bodi torej temeljito in uspešno delo najtopleje priporočeno!

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Obrit

Ivan Magdič, krojač Gledališka ulica št. 7, se pripravlja za idčo sezono. 13998

Usnarila se odda v najem. — Pojanila daje Lavrič, št. Vid pri Stični, Dolenjsko. 13783

Fina šivilja izdeluje najfinišne oblike in kostume po najnižji ceni. Naslov pove uprava »Jutra«. 13713

Vse tapet. izdelke od najfinišne do najcenejše izdelave ter vso popravila solino in po najnižji ceni izvede Rudolf Sever, trojinska ulica, tarvniški izdelki v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 6. 13707

Službe (dobe)

Mlinarja pridnega in zanesljivega, steklarja, srednje starosti, bde Joško Rožnik, umetni mlin, Laško. Oskrbja v hiši mlara. 13664

Učenka

pridna in poštena, s prijetno toliko izobrazbo, se sprejme v modno trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod značko »Postojena 5423« na upravo »Jutra«. 13629

Strojnik

dobro organizator — dobro hrebečan v lesni in železni industriji, se sprejme. Zapolniti bi bil le ob svojem prostem času, nekaj ur v tednu po potrebi, v tovarni blizu Ljubljane. — Ponudbe pod značko »Postojena 5423« na upravo »Jutra«. 13619

Izvrstnega kolarja

večkratnega prostega, s vsemi spretnostmi, ki ima najmanj tri leta pomočniške prakse, sprejme v stalno službo Anton Petkovšek v Logatcu. 13540

Dekla

pridna in poštena, za vsa gospodinjstva dela, se sprejme takoj pri dobri plači v boljšo gostilno v Trbovljah. Naslov pove uprava »Jutra«. 13933

Trgovski pomočnik

zanesljiva moč, se sprejme kot pomočnik za Ljubljano in okolice. Ponudbe pod sifro »Krajevski 6735« na upravo »Jutra«. 13547

Čevljar, pomočnika

ali mojstra s lastnim orodjem, izvehanega tudi v fitih živanih damskih čevljih sprejme takoj proti dobri plači v mariborski okolici. — Ponudbe pod značko »Adria-Bar«, Koprivarska ulica. 13788

Učenca

izbrava in krepkega, ki ima veselje do trgovine, sprejme takoj trg. firma J. Kuslan v Kranju (Slovenija). 13548

Kuharica prvotna, se sprejme v boljšo restavracijo. Takojšnje ponudbe na naslov: Anton Legat, Karlovo, Senec. 13608

Krojaški pomočnik dobro izvečan, za veliko delo, se sprejme takoj. — M. Zupančič, št. Vid 56 nad Ljubljano. 13791

Iščem žensko za prodajo rutenjani na trg. Naslov pove uprava »Jutra«. 13756

Kuharica

pridna in poštena, s dobriimi spretnostmi, ki dobro kuha in opravila tudi druga hila dela, se sprejme takoj za 3-4 mesece na delo. Plača po dogovoru; nastop takoj ali 1. julija. Naslov pove uprava »Jutra«. 13770

Krojaški pomočnik

dobro izvečan, se sprejme takoj za veliko delo. — Peter Podobnik, Gorenja vas nad Škofjo Loko. 13786

Račun. natakarka

ki more polotiti kavelje, se sprejme v gostilni Anton Maver, Alajčeva cesta 5. Zasledke dober. 13709

Tapetnika

mlajšega — za tapetiranje otroških vozikov, se sprejme. — Naslov pove uprava »Jutra«. 13696

Prodajalka

starejša moč, dobra manufakturnistka, se sprejme takoj. Ponudbe na naslov: A. Radanovič, trgovina s mod. blagom, Cerklje pri Kranju. 13740

Službe (iščejo)

K zavarovalnici vstopim kot inšpektor ali prevzame glavno zastopništvo v mariborski okolici. Sem uveden, lastna organizacija in tekoče potovanje. Ponudbe na upravo »Jutra« v Celju pod značko »Zavarovalnica«. 13676

Strojnik

in klinkarja, išče službo strojnika. Gre tudi na parno žago. Ponudbe pod sifro »Krajevski 6735« na upravo »Jutra« v Celju. 13963

Oskrbnik, gozdar

in lesni strokovnjak, star 35 let, s državnim izpitom, 10letno vsestransko prakso, s primerno referencami, zmožen popolnoma slovenskega jezika in italijanskega, išče službo. Depise na upr. »Jutra« pod sifrom L. 13684

Mesto gospodinjke

ali kaj silinega izven Ljubljane, želi mlada g. s. p. Gre za nisko plačo. — Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Krajevski 6735«. 13569

Skladiščnik dobra moč v specializaciji stroki in fiti trgovini, želi premeniti službo. Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« pod »Krajevski 6735«. 13569

Absolviran pravnik s vsemi izpiti, vstopi v odvetniško pisarno. Cenjene ponudbe pod »Vesten 6846« na upravo »Jutra«. 13812

Knjigovodja samostojen bilancist in kalkulator, versiran se posebno v lesno industr. stroki, samec, išče stalnega mesta. Zmožen je slovenske in nemške ter vseh pisarniških poslov. — Dopise pod »Bilancist 6838« na upravo »Jutra«. 13816

Trgovski pomočnik

meane stroke, zmožen pisarniških del, več slovenske, srbohrvaščine, nemščine in pitilne sidane hila. — Ponudbe pod »Krajevski 6735« na upravo »Jutra«. 13796

Lesni manipulant

zeli namestivo kot skladiščnik, prejemalec ali nakupovalec lesa pri kakem podjetju. — Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« pod »Vesten«. 13792

Kmetijski fant

trgovski fant, najraje v kakti trgovini ali gostilni. — Vpraša se pri g. Deimann, Krakovski pri 24. 13774

Potnik

upravlja po celi Jugoslaviji, išče trajno zaposlovanje. — Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Sigurni uspeh 6834«. 13781

Gospodična

večkrat vseh pisarniških del, išče odgovarjajočo mesto. Poseduje tudi vslednje spretnosti kot lekarniška manipulantka. Sprejme tudi mesto blaginistke. Cenjene ponudbe pod »Jutra« pod značko »Vesten 6816«. 13773

Šivilja

boljša moč, se pripravlja za idčo sezono, se sprejme takoj ali na doma. Naslov upravi »Jutra«. 13708

Prodajalka

izurjena v melani trgovini, pridna in poštena, želi premeniti službo. Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« pod sifro »Postojena 6800«. 13716

Brezplačno

dam stanovanje onemu letoštviku, ki mi preskrbi sli z lbo poslovanje ali prodajalke. Cenj. dopise na upr. »Jutra« pod značko »Brezplačno«. 13686

Za tekača

išče mesta pošten in priden fant. Naslov pove uprava »Jutra«. 13767

Dober instruktor ki je izvečil malo maturo s odlike, sprejme instruktorja za izmen honorar. Dopise pod »Jasna raslaga« na upravo »Jutra«. 13807

Izvrstjen pouk iz francoščine nudim dijakom in boljši ročine. — Ponudbe pod »Dobro podlagi« na upravo »Jutra«. 13730

Prodajam Vsakovrstne nakitene klobuke od 120 dinarjev naprej pri Stanki-Maschke, Ljubljana, Židovska ulica. 562

Wertheim blagajne

iz jeklene denarne omare za vridanje, pripravlja Ljubljanska komercialna družba, Ljubljana, Bleiweisova št. 18. 219

Wertheim blagajna

pisalni stroj, pisalna miza, stekla in razne druge trgovske opreme, se prodajo. Naslov pove uprava »Jutra«. 13766

Proda se:

500 litrov brinjave iz rdečega brinja; 100 m H2-ne vrvi, 4 cm debele; 200 kladivov (Mascot); 100 kramov; 100 poljskih postelj s gurtami. — Ponudbe pod značko »Rasno« na upravo »Jutra«. 13578

Več mizar. orodja

malo rabljenega, se prodja po jako nizki ceni — skupaj ali posamezno. — Novi Vodmat, Ziglerjeva ul. 1381

«Harley Davidson»

7/9 HP, najnovejša tipa, popolnoma nov, se prodja. Oglejda se za lahko v oprekan v Brežicah. 13797

Prodam šest kompletnih novih oken

brez sifra, iz hrastovine lesa, v izmeri 1,55 cm, 94 cm in 4 dvojna vzira iz mehkega lesa, v izmeri 177, 190 cm. Cena 6000 Din. Naslov pove uprava »Jutra«. 13809

Manjši posestvo

se valed smrti prodja. — Oddaljeno je 15 minut od kolodvorja Brezice in obkroži v pitilne sidane hila, gospodarskega poslojstva, vrta in 1 orala zemlje traven hila. Cena 55.000 Din. — Pojanila daje Franjo Koa, Karlova, Banja št. 130. 13781

Čreslo

Prodajam 500 q izrobljenega »Čresla« (mekovno hila), franko postaja št. Peter v Savinjski dolini. Ponudbe s navedbo cene na upravo »Jutra« pod »Čreslo št. 16«. 13669

Prodam

Vsakovrstne nakitene klobuke od 120 dinarjev naprej pri Stanki-Maschke, Ljubljana, Židovska ulica. 562

«Harley Davidson» 7/9 HP, najnovejša tipa, popolnoma nov, se prodja. Oglejda se za lahko v oprekan v Brežicah. 13797

Prodam šest kompletnih novih oken brez sifra, iz hrastovine lesa, v izmeri 1,55 cm, 94 cm in 4 dvojna vzira iz mehkega lesa, v izmeri 177, 190 cm. Cena 6000 Din. Naslov pove uprava »Jutra«. 13809

Manjši posestvo se valed smrti prodja. — Oddaljeno je 15 minut od kolodvorja Brezice in obkroži v pitilne sidane hila, gospodarskega poslojstva, vrta in 1 orala zemlje traven hila. Cena 55.000 Din. — Pojanila daje Franjo Koa, Karlova, Banja št. 130. 13781

Registrirna blagajna

(National cash), velika, lahka, bomo ohranjena, je poceni napredaj. Sever & Komp. v Ljubljani. 13681

Čreslo

Prodajam 500 q izrobljenega »Čresla« (mekovno hila), franko postaja št. Peter v Savinjski dolini. Ponudbe s navedbo cene na upravo »Jutra« pod »Čreslo št. 16«. 13669

Patent fotele

fine konstrukcije, dober samo pri tvrdki Rudolf Seber, specialna zaloga za patentnih izdelkov, Ljubljana, Gosposvetska cesta 6. V zalogi vsakovrstna hila in afrik po tvorniških cenah. 13697

Specerijska opravla

priprava za vsako trgovino, skoraj nova, se radi opustitve trgovine prodja globoko pod lastno ceno. — Naslov pove uprava »Jutra«. 13696

Pletilni stroj 8/32

prodajam. Naučim brezplačno. Naslov pove uprava »Jutra«. 13684

Samo za 1150 Din

prodajam kompletno, se zelo dobro ohranjeno polskotivo. Poivo se na Opekarski c. št. 26. 13692

Najugodnejše

James Oliver Curwood:

Onstran pragozda

Vzlic trenotni tesnobi v srcu je Pik tiho bevsnil od radosti. Bilo mu je res v veliko zadoščenje, da je zdaj, prav v trenu, ko njegovi živci niso bili popolnoma v redu, opazil, da ogromna pošast tako strahopetno beži pred njim. In ubiral je dalje svojo pot z nekakšnim ponosom in samozavestjo v korakih ter z dvignjenim repom.

Miljo odtod, zopet na taki osvetljeni izseki, je ležalo napol oglodano truplo srne. Volk jo je ubil ter se nasitil; zdaj pa sta rvali in trgali dve velikanski sovi meso in drob. Bila sta orjaka svojega rodu, samec in samica. S kremliji, rdečimi še od tople krvi, s krvavimi kljuni in pijana od požrešnosti, sta se dvignila na svojih mogočnih krilih v divji togoti, ko se je pojavil Pik tako nenadejano.

A Pik se sov ni bal več. Bilo je sicer nekaj groznega v skrpanju njih kljunov, zlasti v temi, a doslej ga sove še niso napadle, ker se je držal vedno v zadostni razdalji. Zato ga tudi zdaj nikakor nista prestrašili. Vohal je sveže, okusno meso in naenkrat se mu je zbudil glad. Kjer je bil volk srni raztrgal mehki bok, je začel jesti in obenem renčati, da bi dovolj zastrašil onidve tam v temnem vrhu jelke.

Kot odgovor se je oglasilo šumenje kril in sovan je šinil v svetlobo mesečine. Sledila mu je sova. Nekaj časa sta plavala kakor siva duhova nad Pikom, tako kakor nočni senci. Potem pa je s silo in naglico kroglo švignil samec skozi srebrno meglo in naskočil Pika. Oba sta se prekucnila po mrtvi srni, in nekaj časa je bil Pik omamljen po grmečih udarcih silnih kril in po sovanovem kljunu, ki ga je kakor kladivo tolkel po vratu. Naenkrat so se sovanovi kremplji zapčili v svilen trak, privezan okoli Pikovega vratu. Nada mu ga je bila podarila iz svojih las in privežala z malo petljo pod vratom!

Pik je pobesnel. Zakadil se je in zasadil svoje zobe v gosto sovanovo perje, ga rval in pulil, hkrati pa je otepal z vsemi nogami okoli sebe; ko so sovji kremplji prodrli trak na njegovem vratu in ga je zaskelo v mesu, pa je zašla tudi med njegove čeljusti sovanova noga.

Pik je stisnil čeljusti, sovan pa je zakričal od bolesti in se iz vseh sil trudil oprostiti ter odleteti. Dvigal se je nad Pika s tal, a kremplji so se mu preveč zamotali in trak na pasjem vratu, in oba sta padla zopet po tleh. Pik si je bil jedva svest, kaj se godi,

a boril se je nadalje na življenje in smrt. Zatisnil je oči, sovanova noga se je prelomila in ostala je le še šapa med Pikovimi zobmi. Zajeknil je strašen krik in velikan je odletel težko v višave, kjer je padel v gosto vejevje.

Pik se je omamljen dvignil in izpustil ostanek sovanove noge iz čeljusti. Bil je napol oslepljen. Vse kite po telesu so mu bile kakor natrgane, krvavel je na raznih mestih, a zavedal se je pri tem, da je zmagal vendarle. Slišal je stok pohabljenega svojega protivnika in se plazil dalje, še vedno pripravljen na napad.

Zopet je našel gospodov sled in se vrnil k svoji nalogi. A nič več ni bil tako samozavesten, nego se je vlekel in plazil dalje kakor premeten lisjak, oprezujoč na vse strani in z nastavljenimi zobmi.

Bilo je ob prvem sivem jutranjem polmrazu, ko se je Pik privlekel skozi goščo na hribec, odkoder je videl pod seboj ozko planino. Bil je že blizu tega, da bi bil prenehal zasledovati Rogerja: telo mu je drevnelo, eno oko mu je ostalo napol zaprto, rane so ga pekle in vsak korak mu je povzročal neznošno bolelost. Topo, posebno bolečino je čutil v zadnjem delu glave, kamor ga je bil kljuval sovan.

Dolinica, napol skrita v srebrni megli svitanja, se mu je zdela še predaleč, in Pik je legel na trebuh ter si začel obližovati rane z vročim jezikom. Bil je utrujen in zbit. Žalosten je gledal navzdol in ječal.

Naenkrat je zagledal rahel dim, ki se je valil po dolinici. Pikovo srce je začelo zopet silneje utripati, in z naporom se je dvignil ter korakal dalje...

V mali zeleni dolini med dvema velikima skalnatima kladama je Pik našel Rogerja. Tleči ogorki njegova ognja so že ugašali. Tik ognja pa je spal Roger. Izmučen po viharju, je ležal tu s pepelnatim obličjem vzrak na tleh.

Pik ga ni budil. Oprezno se mu je približal in legel tik njega. Pri tej kretnji, dasi rahli, se je Roger zgenil. Dvignil je roko, ki je takoj brez sile omahnila na Pikovo telo. Prsti pa so se mu nehote pregibali dalje in počivali nevede na traku okoli Pikovega vratu — na spominku Nadinem...

In še dolgo potem, ko je solnce vželo nad tem čudovitim svetom, sta spala Pik in njegov gospod.

IX.

Končno je Pik prebudil Rogerja s svojim nemirom. Se preden je Roger odprl oči, se ga je življenje polastilo zopet tam, kjer ga je spanec odtrgal od doživljajev prejšnjega dne. Vse

kite so ga bolele. Imel je otekel vrat in zdelo se mu je, kakor bi bil priklenjen k trdi zemlji. Sedel je in strmeč zagledal psa. Pik je ležal mirno na trebuhu, z glavo na zemlji med prvima nogama. Bila je to pozicija žrtvovanja samega sebe. Ž njo je priznaval svojemu gospodu pravico, da ga udari z bičem ali pestjo. A vendar je Roger v njegovih jasnih in odkritosrčnih očeh videl prošnjo. Brez besed mu je odprl svoje naročje. To je bilo vse, česar je Pik potreboval in v trenu se je že pritiskal na prsi Rogerja Mc Kaya.

In potem je Roger vzkliknil:

«Pikec, ti falotek, ti falotek!»

Prsti so se mu sklenili nad trakom, s katerim je Nada zavezala petljo okoli Pikovega vratu, in srce mu je poskočilo, ko je spoznal bivši njen trak.

Napeto je gledal Pik svojega gospoda, ko mu je razvezoval petljo. Na njegovem obličju, v njegovih očeh in na čudno tresočih se ustnicah je opazil Pik žareti radost. Roger je pritiskal ustnice na svileni trak, potem ga je skrbno izgladil in ga spravil v usnjato tobolko.

Nato je položil na ugašajočo žerjavico dračja...

Se istega dne sta se odpravila dalje. In dan je sledil dnevu, da je prišel avgust; a korakala sta še vedno dalje in dalje proti severu po brezkončni pustinji. Dnevi so se zvrstili v tedne, končno sta dospela do Jelenjih potočšč.

Na vzhodu je bil Hudsonov zaliv, na zapadu so se razširjali črni pragozdi in krivuljasto potokišč Gorenje Saskatchewan; na severu pa — vedno k severu — pa so čakale na nju osamele planote in nemapirana pustinja Athabaska. Sužnjega in Velikega Medvedjega jezera in tja — k tej daleki, prostrani krajini ju je vedla polagoma, a varno njuna pot.

Ti gozdi in džungli so bili zdaj prazni ljudi. Koče, kolibe in indijanske tepee so bile brez življenja, čakajoč v svoji zapuščenosti, da mine doba počivanja — tedni kasnega poletnega karnevala prebivalcev pustinj.

Zver se je plemenila. Kožuhovine so bile slabe in meso ne-uzitno. Zato so izginili možje, žene in deca, kakor njih psi, da posetijo taborišče Hudsonske družbe, raztresene tu in tam kakor trdnjave po teh divjih krajih. Še nekaj tednov in zopet se vrnejo. In iz koč se dvigne zopet dim, rjavolična deca se bo igrala pred vhodom v tepee, deset tisoč stanovnikov pragozda, belih mešan-cev in Indijancev, se razide, po dva, po trije in v obiteljskih skupinah po tem kraljestvu, sezajočem od Hudsonskega zaliva k zapadnim goram in od Heigt of Landa do Ledenege morja.

Dr. ALOJZ KUNST

primarij

ADA DEFRANCESCHI
POROCENA

V LJUBLJANI, 15. junija 1925

Konkurzno mešano blago Marije Šporn v Trbovljah se bo v sredo dne 17. junija prodalo en bloc, cenjeno na 9454 Din najmanj za cenilno vrednost najvišjemu ponudniku proti takojšnemu plačilu.

Blago se lahko ogleda 17. junija od 10. do 11. ure, potem sledi prodaja.

Dr. Josip Kolšek v Laškem
upravitnik konkurza Marije Šporn.

I^a dalmatinski
Portland cement

svetovno znane znamke

„TITAN“

tvornice „Dalmatia“ d. d.
Sušurac pri Splitu.

Obrnite se za ponudbe na izključno
zastopstvo za Slovenijo

Gregovič & Co.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 7.
Telefon 956 Poštni predal 167

Družabnica

Išče se iz boljših krogov, lepa, elegantna
dama ali vdova brez otrok do 30 let stara,
za plemenitega gospoda samca iz najbolj-
ših beograjskih krogov.

Mesečna plača 3 — 4000 kron. hrana in
stanovanje. Ponudbe z najnovejšo sliko in
osebним popisom ter natančnim naslovom
je poslati pod značko „Družabnica“ na
oglasni zavod Aloma Company, Beograd,
Kolarčeva 7.

3359—a

V globoki žalosti naznanjamo vsem
sorodnikom in znanec, da je naša
predobra žena oz. mati, tašča, stara in
prastara mati, gospa

Marija Škerbinec roj. Keržišnik
soproga nadučitelja v pokoju

v nedeljo, 14. junija 1925 po kratki
bolezni in previdena v Gospodu za-
spala.

Pogreb blage pokojnice se bo vršil
v torek, 16. junija ob 8. v Višnji gori.
Višnja gora, 14. junija 1925.

Žalujoči ostali.

Naznanjamo

3341a

cenjenem občinstvu, da smo ustanovili družbo
z omejeno zavezo pod imenom

„EXPRESS“

za prodajo avtomobilov, motociklov, koles, pneumatike
in potrebščin, kakor tudi bencina, olja, tovarne masti

in vseh v to stroko spadajočih predmetov po konkurenčnih
nizkih cenah.

Uredili smo delavnico za popravila, kjer so zaposleni
sami strokovniki in jamčimo za vsako delo.

Postregli bomo cenj, odjemalce točno in vestno vedno
le s prvovrstnim blagom po najnižjih cenah, kar je le vsled
malih režijskih stroškov mogoče. Dolgoletna izkušnja naših
družabnikov jamči vsestransko za strokovno postrežbo.

Priporočamo se z odličnim spoštovanjem

„EXPRESS“ družba z o. z. Ljubljana, Vegova ulica št. 8.

6 vagonov

zaprtih po 15 ton čiste tovarne težine se prodajo
jako ugodni ceni. Vagoni so v brezhibnem stanju ter
so na vpogled pri Konzervni tovarni „Globus“ d. d.
na Vrhniki, kamor je nasloviti ponudbe.

Kdor oglašuje, ta napreduje

3339a

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorod-
nikom, prijateljem in znanec, da je nas zapustila
naša dobra iskreno ljubljena soproga, oziroma
mati, sestra, teta, svakinja itd., gospa

Ljudmila Staré roj. Arnšek

soproga regens-chorija

in dne 9. junija v 46. letu svoje starosti mirno v
Gospodu zaspa.

Pogreb nepozabne nam rajnice se je vršil
dne 11. junija 1925. v Zagrebu.

Ohranite preblagi rajni blag spomin!

Djarkovo-Vidom, Guštanj, 12. junija 1925.

Rodbine: Staré, Arnšek, Možnar.

Zahvala.

Vsem, ki so ob težki in tako tragični
usodi našega dragega pokojnika z nami ču-
tili, nas tolažili, darovali mnoga krasnega
cvetja in v tako obilnem in častnem številu
spremili nepozabnega pokojnika k večnemu
počitku, izrekamo našo globoko in najsre-
nejšo zahvalo.

Žalujoči rodbini Nagy-Mikusch.

Kupujte samo prvovrstno
domačo svinjsko mast

znamke J. P.

Lastni izdelek trdke

Janko Popovič v Ljubljani.

Najnižje dnevne cene! Solidna postrežba!
Razpošilja se v sodih po 50, 100
in 200 kg. 255a

Restavracija „ALLA VENEZIA
GIULIA“

v Trstu, ulica C. Ghoga št. 7
v neposredni bližini glavnega kolodvora,
(lastnik Václav Stengel) se priporoča po-
tujočemu občinstvu, izborna kuhinja,
prvovrstna domača vina, kraški teran,
vedno sveže pivo, točna postrežba, go-
vori se slovenski. 281-a

„Hotel Riviera“
Selce kod Orikvenice.

Sa velikom terasom na moru tik kupa-
lišta. — Prvorazredna kuhinja, 60 lije-
pih soba na razpolaganje, najnižje cijene.
Preporuča se vlasnik

P. Strinović.

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3

krovec, stavljeni, galanterijski in okrasni blago,
instalacije vodovodov, kupa, streljivo, orodje,
kapašiške in klesane naprave,
izdelovanje posod iz pločevine za firne, barvo, lak
in med vaske velikosti kakor tudi posod (akcije) za
konzerve. 73-a

Knjigovodja bilančnik

korespondent v več jezikih, starejši, z
večletno privatno in akademsko izo-
brazbo želi premeniti mesto. Cenjene
dopise na upravo „Jutra“ pod „1892“.

Prodaja travnikov

Zaradi opustitve kmetije se prodajo v Crni vasi št. 6 travniško posestvo
z veliko lopo, 10 in pol oralov najbolje še stoječe krme za konje in krave,
ter tudi 19 posameznih parcel od 1/2 do 2 1/2 orala. — Resni interesi se naj
3316a oglašijo Lončarska steza 2 od 9. do 12. ure do 20. junija.

3272a

Javljamo žalostno vest, da je umrl danes naš predobri oče, stari oče in
svak, gospod

Anton Škafar

v starosti 75 let, po dolgotrajni mučni bolezni.

Pogreb se vrši v sredo, 17. t. m. ob pol 4. z Ljubljanskega Barja na
pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 15. junija 1925.

Žalujoči ostali.

Za razširjenje podjetja v svrhu fabrikacije dobro
vpeljanega, v državi SHS. brezkonkurenčnega predmeta

se išče kompanjon

ali tihi družabnik z najmanj 500.000 Din. Za kapital se
nudi absolutno jamstvo. Nikakih investicij in je vsaki
risiko izključen. Velik dobiček garantiran.

Ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Visoka carinska zaščita“.

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga ke-
mično snazanje in
vsakovrstno barvanje
oblek

ANTON BOC

Ljubljana, Šelenburgova ul. 6

L. nadstr. Glince-Vite 46.

Priporočamo

novo izdajo

Janko Kersnikovich

romanovi

Cyclamen

Broš. 22 Din, vez.

27 Din, pošt. 1'25 Din

Agitator

Broš. 18 Din, vez.

23 Din, pošt. 1'25 Din

Izdala jih je

Tiskovna zadruga

v Ljubljani

„Jutrov“ roman

LUCIFER

kateri skotinsko napeta
velikana, prepletena s fa-
tastičnimi zapletljivi od za-
četka do konca, ki prika-
žajo navdušenemu čitatelju
z interesantnim razmiš-
ljanjem vsak hip presene-
čenja, ki mu še sledi na-
črtanje in konstatiranje in
zopet presenečenje tako, da
so čitatelji nestrno prika-
zovali vsako nadaljevanje
romana, je izšel in se do-
biva pri upravi „Jutra“ v
Ljubljani.

Vsi ki so ga čitali
in oni, ki niso ime-
te prilike, naj si ga
tako naroče za
domače knjižnice.

Želj zabavati Vas ne
more nobena knjiga!

Venana stane . . . 58 Din

Broširana pa . . . 45 Din